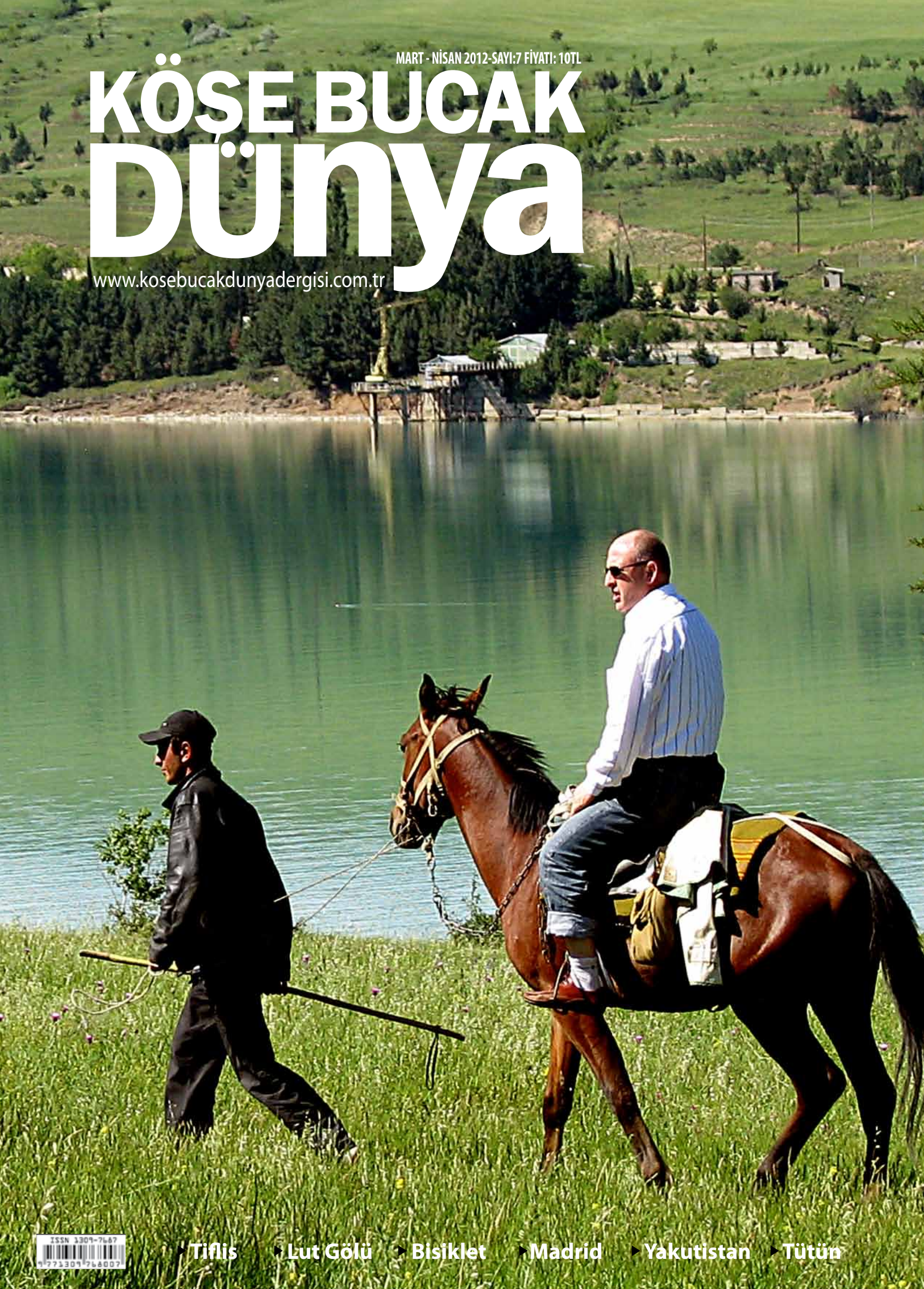

MART - NİSAN 2012-SAYI:7 FİYATI: 10TL

KÖŞE BUCAK Dünya

www.kosebucakdunyadergisi.com.tr

Tiflis ▶ Lut Gölü ▶ Bisiklet ▶ Madrid ▶ Yakutistan ▶ Tütün

Sağlıklı yapılar için sağlıklı beslenme!

Bazı şeyler vardır, tüm hayatımızda büyük rol oynarlar. Mesela **Elektrik** gibi...
Hayatın devamlılığını sağlar. Tüm faaliyetlerimizi sürdürmemizde bize büyük kolaylıklar sunar.

Elektrik enerjisini yaşam enerjisine dönüştüren ürünleri ile yüzlerce markanın bayiliğini üstlenen
KONYA ENERJİ size her zamanki gibi en kaliteli **Elektrik Ürünlerini** sunar.

**Kalsiyum eksikliği
ile başa çıkmanın
en lezzetli yolu.**

ISO 22000
GIDA
GÜVENCESİ

ISO 9001:2008
KALİTE
YÖNETİMİ

HELAL
GIDA
SERTİFİKASI

TÜRKİYEYİN
500
BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU

1954'den
BERİ

www.akova.com

Avrupa'nın
En İyi Havayolu

A STAR ALLIANCE MEMBER

AVRUPA'YA AVRUPA'NIN EN İYİSİYLE UÇUN.

GİDİŞ-DÖNÜŞ • HERŞEY DAHİL

99€*

'DAN BAŞLAYAN
FİYATLAR

FRANSA
139€

İTALYA
129€

İSPANYA
139€

YUNANİSTAN
99€

Globally Yours

**TURKISH
AIRLINES**

Gidiş-dönüş ekonomi sınıfı vergi dahil promosyon ücretlidir. Bilet satış 17 Şubat-31 Mart 2012 tarihleri arasındadır. Seyahat dönemi 17 Şubat-31 Mayıs 2012 tarihleri arasındadır ve sadece THY uçuşlarında geçerlidir. Bilet tarih değişikliği ve seyahat parkur değişikliğine izin verilmez. Ayrıntılı bilgi thy.com'da.

DMG Workshop.com

Sahibi ve Yazı İşleri Müd.
Ali Sami PALAZ

Genel Yayın Yönetmeni
Kerem DEĞER

Editör
Hilal SEYHAN

Hukuk Danışmanı
Av. İsmail BERKSOY

Yayın Kurulu
Hakan ALBAYRAK
Ebubekir KURBAN
Anar EYİNİ

Katkıda Bulunanlar
Prof. Dr Orhan KURAL
Yard. Doç. Dr Muammer ULUTÜRK
Dr. Enver UZUN
Derya UZUN
Semiye GÜLEŞ

Kapak Fotoğrafı
Yard. Doç. Dr Muammer ULUTÜRK

Yönetim Yeri
Değer Medya İletişim Ltd. Şti.
İstanbul Cad. No.2
Palms Residence D.4
Göktürk / İSTANBUL
Tel/Faks: 0212.322 90 70
bilgi@degermedya.com

Baskı
ERMAN OFSET
Tel: 0 332 342 01 55
Yeni Matbaacılar Sitesi
6.Blok No: 12-14 Karatay/KONYA

Görsel Konsept
Değer Medya İletişim Ltd. Şti.

Sanat Yönetmeni
Ali BIYIKLI

Köşe Bucak Dünya Dergisi TC yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Derginin isim ve yayın hakkı Ali Sami PALAZ'a aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz. Yayımlanan ilanların sorumluluğu ilan verenlere aittir. Dergimizde yayımlanan makale ve yazıların fikirleri yazarına aittir.

B. T. MART 2012

ALİ SAMİ PALAZ
alisamipalaz@yahoo.com

EDITÖRDEN

ROLA VE KARINCA

Rola sekiz yaşında şirin bir kız. Bugün okulda öğretmeninden çok ilginç şeyler duydu. Öğretmeni yaşadığımız yerküreden bahsetti, uçsuz bucaksız okyanuslar, kuşların uçtuğu yükseklikteki dağlar ve binlerce ağaçtan oluşan ormanlar. Ülkeler ve insanlar, siyah, kızıl derileri olanlardan çekik gözlü olanlara kadar hepsini anlattı öğretmeni. Rola coğrafya dersi hiç bitmesin istedi. Rola "Dünya meğer ne kadarda büyük bir yermiş ve de çok ilginç" dedi içinden ve büyümekten korkuyor olsa da büyüyünce gidip görmeliydi tüm bunları.

Rola heyecanla okuldan döndü, paspasın altından anahtarı alıp kapıyı açıp eve girdi. Anne ve babası çalıştığı için evde kimse yoktu ama Rola tüm bu duyduklarını birilerine anlatmak istiyordu. Eline bir parça ekmek alıp arka bahçeye çıktı. Okyanusları, dağları, ormanları ve renkli insanları düşündü. Bu arada elinde ki ekmekten düşen kırıntıları yuvalarına taşımaya çalışan karıncaları fark etti. Bir karıncaya "Hey senin bir adın var mı? diye seslendi. Tabi ki karınca cevap vermedi ama Rola onunla konuşmaya devam etti "Sen okyanusları biliyor musun, ya dağları, çok fazla su demek okyanus ve çok ağaçlardan oluşur orman, dağlara ancak kuşlar çıkabilir? Karınca durmuş sanki Rola yı dinliyordu Rola devam etti "İnsanlar renkliymiş, siyah olan bile varmış, sen biliyor musun tüm bunları?"

Rola heyecanla uzun uzun ilk kez duyduğu şeyleri anlattı karıncaya. Anne ve babasının bunları anlatacak vakti olmamıştı hiç. Çok çalıştıkları için küçükken masal bile anlatmamışlardı. Rola ya da hep çalış deyip duruyor başkada bir şey demiyorlardı. Akşam geldiklerinde çok yorgun oldukları için Rola bugün öğrendiklerini anlatsa da dinlemeyeceklerdi. Neyse ki karıncaya içini dökmüş rahatlamıştı biraz. Rola karıncanın tüm bu anlattıklarını anlamadığından emin bir şekilde kalkıp içeriye girdi, kendisini avutsun diye televizyonu açıp kendini ona teslim etti. Karınca koşarak yuvaya girdi ve Roladan duyduğu her şeyi arkadaşlarına anlattı. Yaşlı bir karınca "Yoktur öyle yerler şu yaşşıma geldim ben duymadım, olsa bilirdim" dedi. Genç bir karınca söze girip "Ya varsa...?" diye seslendi.

Biz de
en iyi bildiğimiz
iş yapıyoruz.

Kobe Bryant

İÇİNDEKİLER

12
TİFLİS

54
KÜLTÜR
HAVUZU

20
KİŞİLİK
MİSAFİRLER

60
YAKUTİSTAN

28
LUT GÖLÜ

68
TÜTÜN

34
BİSİKLET

72
DEDEMAN

42
MADRİD

74
KİTAP

SİZİ,
ÖZEL OLDUĞUNUZU HİSSETMEYE
DAVET EDİYORUZ.

Kişiyeye özel hizmet anlayışı ile size özel olduğunuzu hissettiren, deneyimli ve güler yüzlü personeli ile Paşapark Hotel açılıyor.

40 standart, 4 suit, 1 teras suit, 2 deluxe olmak üzere toplam 47 odası ile şehrin merkezinde olan Paşapark Hotel, Konya Atatürk havalimanına 12 km. Konya otogarına 10 km. Mevlana Müzesi'ne ise sadece 400 metre uzaklıktadır.

Şemsi Tebrizi Mh. Sultan Veled Cd.
No: 3 42030 Karatay / KONYA

Rezervasyon:
+90 332 305 00 00
+90 532 714 42 42
www.pasapark.com.tr

BİR KARE HAYAT

Çocuk Matematiği / İstanbul 2011

Fotoğraf: Kerem Değer

KARNAVALTİ
EŞİTTİR
OKULDA
BAŞARI

Sehavet Tur
seyahat acentası

UÇMAK

Herkesin tutkusu biliyoruz..

Biliyoruz ve bunun için

DÜNYANIN

HERYERİNE

UÇAK BİLETİ

bulabileceğiniz adresi sunuyoruz..

www.konfly.com

İster yurt içine, ister yurt dışına
cazip fiyatlarla uçak bileti alabileceğiniz
tek adres..

Hükümet Meydanı
Ahmet Tevfik Paşa S. No:4/104 Konya
Tel: 0332 353 77 39
info@konfly.com | www.konfly.com

STOCKHOLM'DE Kİ TUĞRA

İsveç'in başkenti Stockholm'de bir çok bina önünden geçerken hemen fark edemeyeceğiniz bazı sırlar barındırıyor. Bunlardan biri de mimar Ferdinand Boberg tarafından Postahane binası olarak yapılan, günümüzde bakanlık binası olarak kullanılan bina. Çünkü üzerinde bir Osmanlı Tuğrası barındırıyor. Ferdinand Boberg İsveç'te 20. yy'ın en önemli ve üretken mimarı kabul edilmiş. Eserlerini Ortadoğu mimarisinden esinlenerek yapan mimar 1860 da doğmuş, 1946 yılında ölmüştür. Yaptığı ilk eseri Bjorns Tradgard tarafo binasını da, Fas mimarisinden esinlenerek ve cephesi kibleye bakacak yapan mimarın bu binası doksanlı yıllarda camiye dönüştürülmüş. Bugün Stockholm de yaşayan Faslı Müslümanlar tarafından kullanılıyor.

Tasarladığı tüm binalar, bulundukları yerin mimari yapısına uymasa da,cepheleri kibleye bakıyor ve tarzları ortadoğudan izler taşıyor. Boberg konutlar da tasarlamış, başbakanlık, istasyon binaları da. yukarıda bahsettiğimiz Postahane binasını da tasarlayan mimar, binada değişik kültürlerden izler olsun istemiş. Bunun üzerine Osmanlı devletinden ne yapılabileceği sorulmuş ve sonuçta bu tuğra binaya işlenmiş. Tuğra da şunlar yazıyor " ABDULMECİD HAN AME-CİT BİN EL MUZAFFER, EL GAZİ" Boberg2in eserlerinden biride Stockholm istasyon binası. bu binanın cephesinde de Besmele-i Şerif bulunuyormuş ama gelen tepkiler üzerine kaldırılmış.

İzlenen Lezzet...

Kalite Yönetim Sistemi Belgesine ve
Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi Belgelerine Sahiptir.

İZİSÜT ve GIDA MAMÜLLERİ SANAYİ TİC. A.Ş.

Tel : +90 332 355 37 94 Faks : +90 332 355 40 11
Feri Mahallesi İnce Mehmet Sokak No: 10 42020 Karatay - KONYA
www.izisut.com.tr izisut@izisut.com.tr

KAPTAN-I DERYA LEİDEN'DE

Leiden (Laydın) Hollanda'nın yabancılar tarafından az bilinen bir şehri. Yaklaşık 150 bin nüfusa sahip, Old Rhine (old Rein) nehrinin içinden geçtiği şirin bir kent.

Şehrin bizim için önemli ve ilginç olan bir yönü ise Kaptan-ı Derya Barbaros Hayrettin paşanın heykeli-nin burada bir binanın üzerinde bulunması.

Leiden'in en önemli ve belediye binasının da bulunduğu cadde de üzerinde bulunan bina bugün bir şirkete ait ofis binası olarak kullanılıyor.

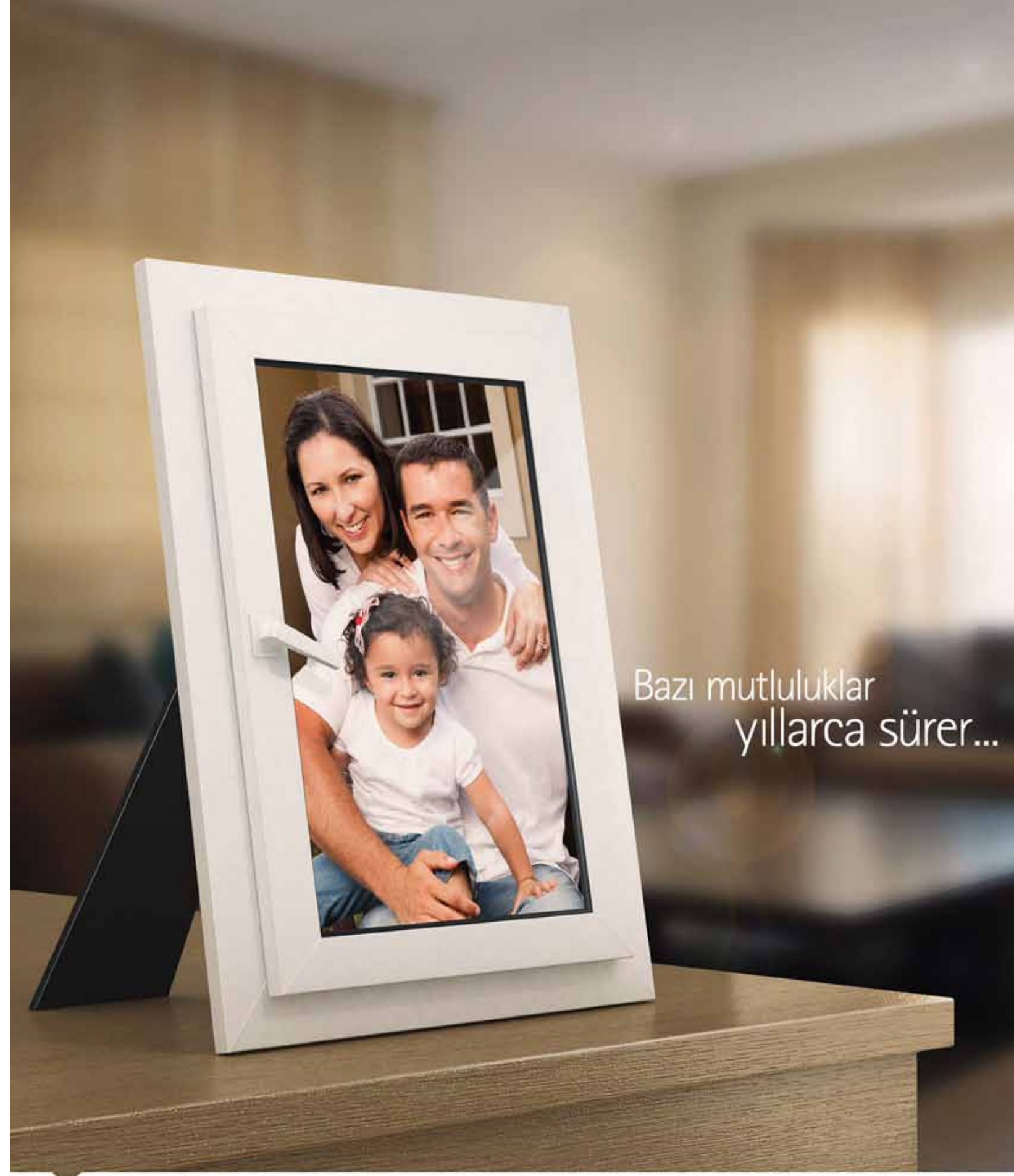
Peki bu binanın çatı kısmında Barbaros Hayrettin paşa'nın heykelinin ne işi var?

Binanın çatı kısmında Barbaros Hayrettin paşa'nın başkısı, Kaptanı deryanın solunda Neptün, yani deniz tanrısı; sağında Merkür ,Hermes yani bere-

ket ve ticaret tanrısı bulunuyor. Merkürün yanın-da ise Ankara tiftik keçisi heykeli yapılmış.

Bina ve üzerinde ki heykellerle ilgili iki rivayet var.

Bu rivayetin ilki İspanyollar Hollanda yı işgal etmiş, Hollanda Osmanlıdan yardım istemiş ve Osmanlıda Barbaros Hayrettin'i görevlendirip Hollanda ya doğru yola çıkarmış. Bunu duyan İspanyollar anında işgale son vermişler. İşte bunun üzerine bu bina nın üzerine bu heykeller yapılmış ve altına eski Hollandaca ile 'Türk gibi bereketli ve altınla dolu' yazılmış. İkinci rivayet ise bir tüccarın Türklerle ticaret yapması ile ilgili. Özellikle Ankara tiftik keçisi yünü getirip satan tüccar çok paralar kazanınca binayı bu şekilde yaptırmış

Bazı mutluluklar
yıllarca sürer...

Kompen'ler yaşam alanlarınıza gelmeden önce "komple kalite" adını verdiğimiz pek çok titiz çalışmadan geçer. Üretimin her aşaması ulusal ve uluslararası birçok kalite belgesine (TSE, INCERC, GOST, IFT, RAL) uygun yapılır. Bütün bu hassas çalışmalar sonucunda Kompen'ler uzun yıllar sürecek; sorunsuz ve dayanıklı yolculuğa hazır hale gelir.

KOMPEN

Size de bu mutluluğu yaşamak kalır...

www.kompen.com.tr

30 Mayıs günü çıktığım Gr-
cistan gezisinden önce bu
lke hakkında tam olarak
bildiđim pek bir Şey yok-
tu. Rahmetli gazi dedemin
ađabeyi avuş Dede, sefer-
berlik zamanında uzun süre
Batum'da kaldığı sıkıntılı gün-
leri anlatır, geçmiş yâd eder-
di. Batum, aklımın bir yerin-
de zamanı gelince muhak-
kak görülmesi gereken bir
yer olarak öylece durdu hep.

TIFLIS

Yazı -Fotoğraf: Yard. Doç. Dr. Muammer Ulutürk

Gürcistan (Gürcüce: საქართველო/ Sakartvelo), Karadeniz'in doğu kıyısında, Güney Kafkasya'da yer alır. Tam adı Gürcistan Cumhuriyeti'dir. Eski Sovyet cumhuriyetlerinden biri olan Gürcistan'ın kuzeyinde Rusya, güneyinde Azerbaycan, Ermenistan ve güneybatısında Türkiye yer alır. Ülkenin batı sınırını Karadeniz belirler. Hızla değişen dört buçuk milyonluk bir ülke Gürcistan.

Tarihi Bir Şahsiyet: Şota Rustaveli Gürcülerin tarihe mal olmuş büyüklerinden Şota Rustaveli adını ilk defa işitiyorum. Bütün okulların duvarlarında resmi asılı bu tarihi kişi, Türkçe'ye de çevrilmiş olan Gürcü edebiyatının destansı başeseri Vephistkaosani (Kaplan Postlu

Kahraman) adlı eserin yazarı. Şota Rustaveli'nin Gürcü krallığının "altın çağı"nda, 12. yüzyıl sonları ile 13. yüzyıl başlarında yaşadığı sanılıyor. Rustavi'de doğduğu için, Rustavi'den olan anlamında Rustaveli olarak adlandırılmış.

Zor Bir Dil Gürcüce

Gürcistan'ın resmî ve öğretim dili olan Gürcüce (ქართული ენა / Kartuli Anbani), bir Kafkas halkı olan Gürcülerin konuştuğu dil. Dünyadaki toplam 14 alfabeden biri. Gürcü Dili Öğretmenine Türkçe ile Gürcüce arasında öğrenme kolaylığını soruyorum. Hiç düşünmeden "sizin Gürcüce öğrenmeniz daha zor bence" cevabını veriyor.

Başkent Tiflis

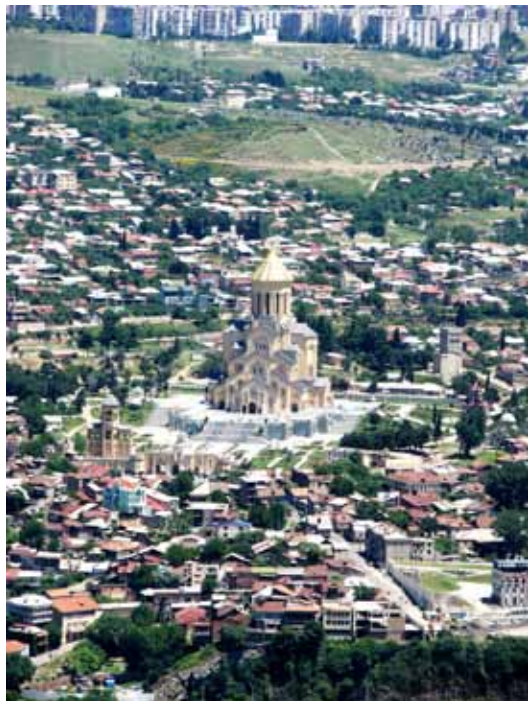
Gece yarısı ulaştığımız Tiflis (Gürcüce: თბილისი / Tbilisi), Gürcistan'ın başkenti. Kura Irmağı'nın her iki yakasında yer alan şehir, 350 km²'lik bir alana yayılıyor. Nüfusu yaklaşık 1.500.000. Tiflis ılık su demek. Tiflis, endüstri, sosyal ve kültür merkezi olan bir şehir. Ayrıca önemli bir global enerji projesinin; Baku-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nın geçiş hattı üzerinde bulunuyor. Şehir, tarihsel İpek Yolu üzerinde yer aldığından Rusya'nın Kuzey Kafkasya bölgesi, Türkiye ve Güney Kafkasya'daki (Transkafkasya) Ermenistan ve Azerbaycan arasında önemli tarihsel bir role sahip olmuş. İstanbul ile kardeş şehir.

Türkiye'de Ardahan dolaylarından başlayarak Gürcistan ve Azer-

baycan toprakları üzerinden Hazar Denizi'ne dökülen suyu bol Kura Nehri şehri ikiye bölüyor. Özellikle akşamları yeterli ışıklandırması ile nehir boyunca gezinti yapmak çok keyifli. Şota Rustaveli Caddesi, Tiflis'in en işlek yeri. Neredeyse her şey burada. 19. yüzyıla ait çoğu binaların dış cepheleri son derece bakımsız. Gözün ulaştığı her yerde eski binaların yerine büyük otellerin, alışveriş merkezlerinin inşaatlarını görebilirsiniz. Demir çelik ve şarapçılık temel çalışma alanlarını oluşturuyor. Yüzlerce çeşit üzümün vatanı olan Tiflis'te, özellikle Kura Nehri boyunca uzanan parklarda içki içen yüzlerce insan göze çarpıyor. Sovyetler döneminde burası imparatorluğun şarap deposuymuş. Neredeyse bütün Gürcistan'da dikkati-

mizi çeken husus, istisnasız herkes yabancılara çok dikkatli bakıyor olması. Özellikle kadınlar siyah renkli kıyafetler giyinmeye özen gösteriyorlar. Şehir merkezinde tuvalet ciddi sorun. Çok pis ve suyu olmayan tuvaletler mevcut.

Kutsal Tepe

Tıpkı Batum'un Sputnik Tepesi gibi Tiflis'i bütünüyle görebileceğiniz ormanlık bir alan burası. Gürcüler Kutsal Tepe diyorlar. Şehir meydanında bir elinde tas diğer elinde kılıç olan büyük bir Gürcü Ana heykeli göze çarpıyor. Sevdiklerine tas ile içecekler sunmayı, düşmanlarına da gözdağı vermeyi temsil ediyor bu heykel.

Tiflis'te şimdilerde restoran olarak

kullanılan 12. yüzyıl ürünü bir Selçuklu külliyesi bulunuyor. Hamam ve taş kapısının çinileri öylece duran camiden oluşan külliye son derece bakımlı. Burası Tiflis'in tek camisi. Zaman darlığı sebebiyle kısa bir ziyaretin ardından buradan ayrılırken daha fazla inceleme fırsatı bulamadığıma üzülüyorum.

Tiflis Denizi

Tiflis'te deniz var mı? Hayır. Fakat adını Tiflis Denizi koydukları ve suyu doğal olmayan yöntemlerle doldurulan yapay uzunca bir göl bulunuyor. Etrafı muazzam güzellikte. İnsanlar buraya piknik yapmaya geliyorlar. Başkentte geçirdiğimiz zamanın bir kısmını buraya ayırıyoruz. Bizim gibi Gürcistan'ı gezmeye gelenlerden bazı gruplarla burada bir-

leşip piknik yapıyor uzun sohbetler ediyoruz. Tiflis'e yolu düşenler burayı muhakkak görmeliler. Ülke genel olarak ormanlarla kaplı yemyeşil bir arazi yapısına sahip. Dillerde dolaşan mitolojik rivayete göre Tanrı, dünyanın halklarına yeryüzünü pay ederken Gürcülere bir yer tahsis etmemiş. Bunun hikmetini soran Gürcülere Tanrı; size kendime ayırdığım yeri vereceğim demiş. Mitoloji işte. Sağı solu belli olmaz.

Tiflis Metrosu, Vagzal ve Tablo Pazarı Gürcistan'da çok hızlı bir liberalizm hissediliyor. Bizim 30 yıl gerimizde-ler. Fakat çarşı pazar dünyanın her yerinden gelen ürünlerle dolup taşıyor. Türk firmalarının ürünlerini satan mağazalar açılmış. Yoksulluğa rağmen müthiş bir lüks özenti-si göz çarpıyor. İkinci el Mercedes-

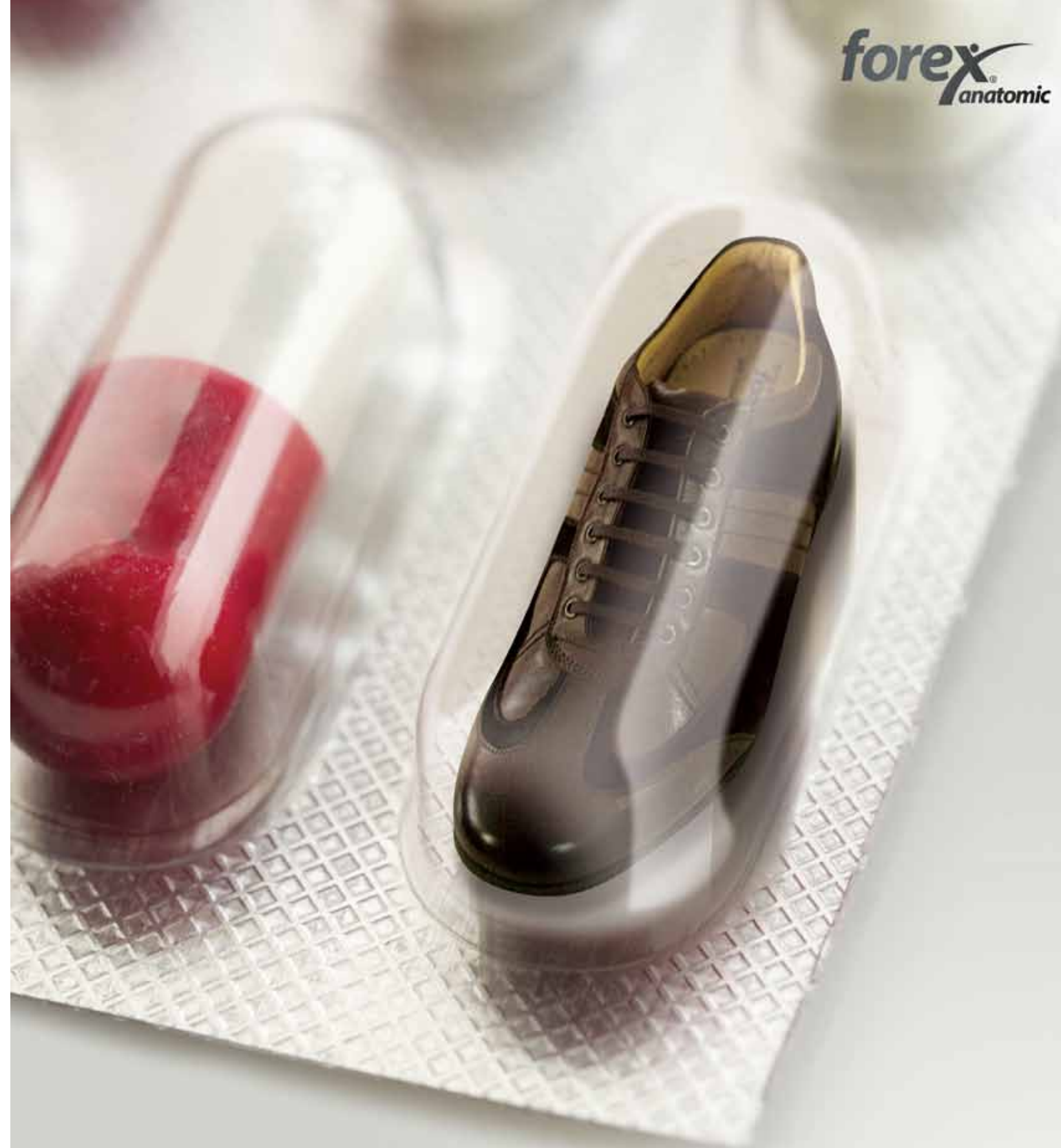
ler BMW'ler ve Jeepler caddeleri doldurmuş durumda. 7 ila 10 bin dolar tutan bu araçların önemli bir kısmı taksi olarak çalışıyor. Trafik bazen çekilmez hale geliyor. İnsanların yüzlerinden, mutsuzluktan mı yoksa sakinlikten midir bilinmez çaresizlik aksediyor.

1945'te yapımına başlanıp 1967 yılında tamamlanan Tiflis Metrosu yerin tam 156 metre altında. Yürüyen merdivenler şaşılacak bir hızda iniş çıkış yapıyor. Bir yere gitmeyecek olmanız bile denemeye değer. Metroyu tamamlayan Alman mühendis ve işçileri zamanın Sovyet rejimi tarafından kurşuna dizilerek katledilmişler. Tiflis Olimpiyat Stadının (Dinamo Tiflis takımının) yanında bulunan Vagzal Pazarı ise tam bir bit pazarı. Ne ararsanız var. Bütün gözlerin üzerinizde oluşu anormal rahatsızlık veriyor.

Genellikle kadınların satış yaptıkları dükkânlar ve tezgâhlarda bizim bisküvi mamulleri ve Türk tekstil ürünleri görüyorsunuz.

Sovyetler döneminden kalan sanatta merak, cadde üstlerinde de etkisini gösteriyor. Ressamlar ve ahşap oymacıları kaldırım üstlerinde eserlerini satışa sunmuşlar. Fotoğraf çekilmesine izin vermiyorlar.

Gürcistan görülmeye değer. Vaktiniz varsa zaman ayırın derim.

Diyabetli Ayaklara ve Topuk Dikenine İlaç Gibi Ayakkabı...

Doktor Tavsiyeli Forex'ler; esnek, yumuşak, kaymaz, süspansiyonlu yapıya sahiptir ve taban çökmesi etkisini de azaltır...

KIŞLIK MİSAFİRLER

Yazı: Semiye Güleş
Fotoğraf: Jülide Yıldız

Evimi-
zin önünü, parklarımı-
zı sokaklarımızı bekleyen sessiz ve
buzdan neferler onlar. Kardan adamlar, kar-
dan kadınlar, kardan çocuklar...

Hepsi bir gölgelik misafir olur bahçelerimize. Kimi kapka-
ra kömürden gözleriyle seyrederek dünyayı, kimi çalıdan kol-
larıyla sarar, çocukların minik vücutlarını. Şapkası kardeşimiz-
den, atkısı kullanmayıp sakladığımız sandıklardan, burnu kom-
şu teyzenin salatasına eşlik edecek havuçtan, gözleri tabağımızda-
ki zeytinden ödünç alınıp imcece usulü tamamlanır. Kardan adam
yapmak, öyle marifet ya da sanat eğitimi almış olmayı da gerek-
tirmez. Gerekli olan malzemeler; bolca kar, sebzelerden oluşa-
cak nevale ve birkaç çerçöptür. Her kardan adam, onu yapa-
nın evinden ya da yaşam tarzından bir nevi izler taşır. Gri
binaların olduğu, doğalgazlı post modern şehirlerde
inşa edilen kristal beyaz adamlar zeytin gözlere,
hormondan şişmiş havuçlu burunlara
sahipken; Anadolu'nun köy-

lerinde ya da kırsal mahallelerinde yapılanlar, sobalı evlerin sıcaklığını ve samimiyetini taşır gözlerinde, o gözlerin çakmak çakmak kömürler olması sebebiyle.

Kimi zaman o karlara hayat verenlerin yeteneğini gösteren, gıpta edilecek sanat eserleri ortaya çıkarken, çoğunlukla resim derslerinde çöp adam sıfatının üzerine çıkamayan komik suratlı şekilsiz vücutlarla bütünleşir o karlar. Onlara verdiğimiz şekiller ne olursa olsun, yüzlerinde hep aynı ifade vardır. Bizim de o şekilsiz bedenlere baktığımızda, kendi yüzümüze yansıyacak ifadelerde

olduğu gibi, kocaman bir gülümseme ilişmiştir o beyaz-buz yanaklara. Belki de, insanlığa en çok yakışan ifadenin bu olduğunu düşündüğümüz için, yaptığımız kardan figürlerin bile yüzlerinde gülücükten güller açtırıyoruz.

Ham maddesi buz olmasına rağmen, onu yaparken ortaya çıkan sevgi ısıtmaya yeter bizim etten bedenlerimizi. O buz adamlar vücut bulana kadar, üşüyen ellerimizi, anne babalarımızın avuçlarına saklamak için verdiğimiz dinlenme molalarında ısınır işte herkesin yüreği. Belki de, minicik elleriyle, kardan

adama kendi şapkasını takmaya çalışan çocuğumuzun gözlerinde gördüğümüz tılsımlı ışıklar, bizi hayat gailisine düştüğümüz şu dünyadan alıp başka bir boyuta ulaştırır. Yüzümüz ve ellerimiz karların ayazında donarken, birliktelik hissinden doğan huzur oturur kalplerimize. Kardan adamlar bahçelerimize, gülücüklerde yanaklarımıza misafir olur o anlarda. İş, okul, akşama pişecek yemek, ödenecek faturalar, hayatın bizleri içine hapsettiği müşkül durumlar unutulur bir süreliğine. Bedenlerimiz aynı kalsa da, ruhlarımız çocuk olur çocuklarla.

Ailemizin buzdan yeni fertlerine,

gölgeler ev sahipliği yapar. Onlar kâbusları gece değil, gündüz görürler. Güneşe kadar süren hükümler, günün ışıklarıyla damla damla düşer, alınlarından ayaklarına doğru. Kardan bekçilerimiz erirken, bizler taze anılar biriktiririz hafızalarımızda ve üşürken yüreklerin nasıl ısınabileceğine şahit oluruz bir kez daha.

Biz bu kış üşürken ısındık. Ya siz?

DÜNYA'NIN DİBİ: LUTGÖLÜ

SODOM VE GOMORE'NİN MEZARI

Yazı: Ali Sami Palaz

Fotograflar: Rami Kubbani

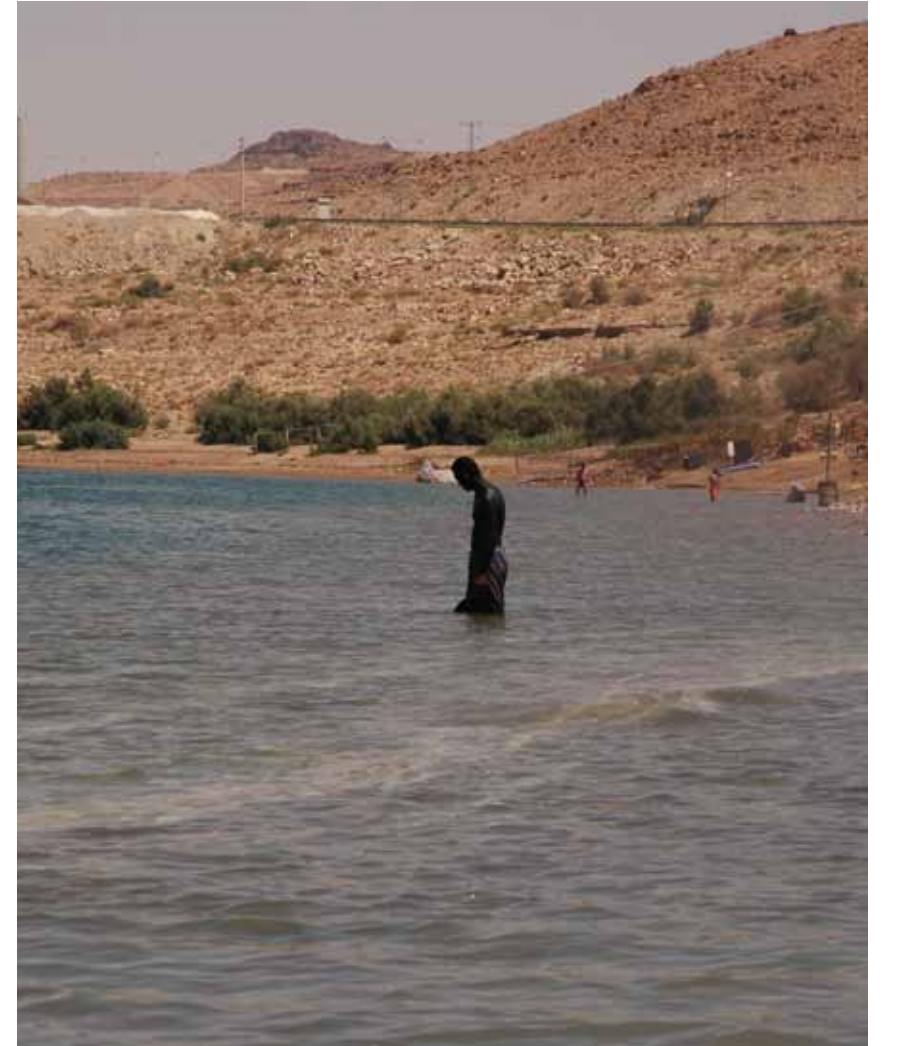
Ürdün'ün başkenti Amman'dan çıkıp 75 km uzaklıkta olan dünya'nın en alçak noktası Lut Gölü'ne gidiyor olmak heyecan verici.

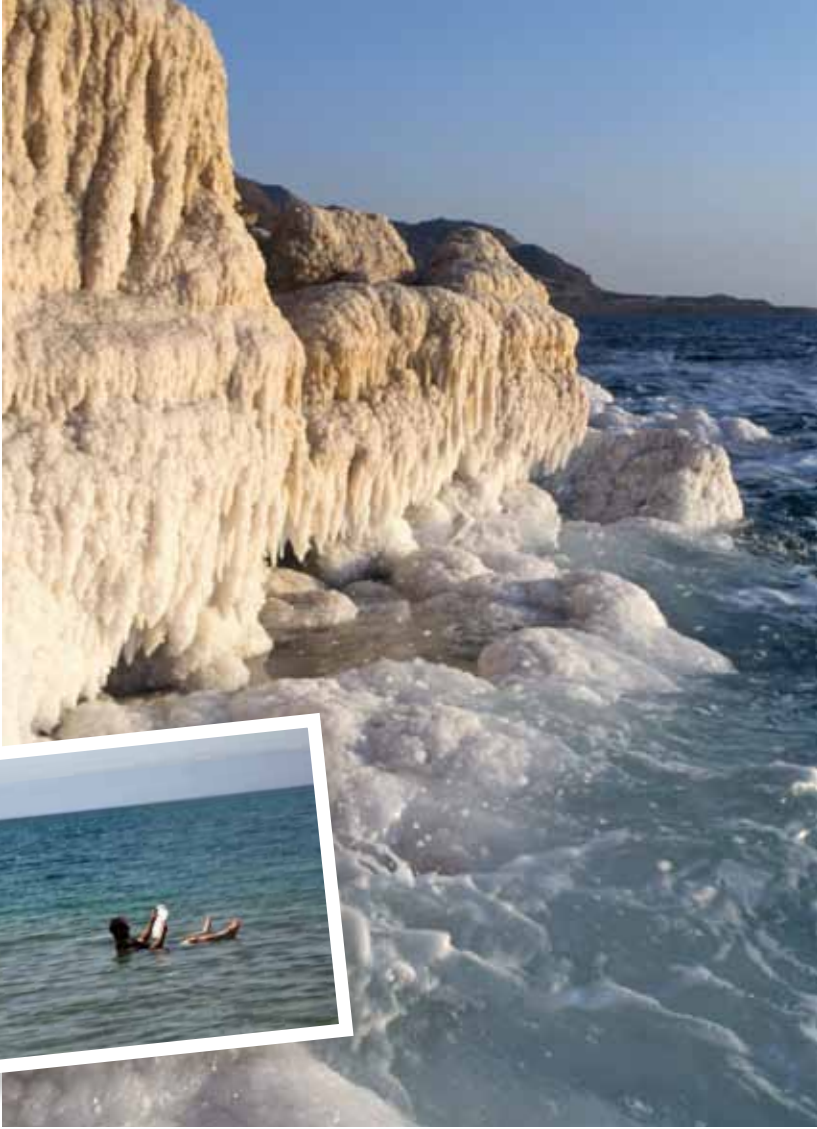
Taksici Huzeyfe hafta sonları arkadaşlarıyla göle yüzmeye gittiklerini anlatıyor, suda batmanın mümkün olmadığını ve asla dibe dalınamayacağını da ekliyor. Ayrıca göle girerken üzerimde ne varsa sonradan kullanılmaz hale geleceğini ve parçalanacağını da söylüyor. Yüzünde başıma gelecekleri okurcasına bir gülümsemeyle "keşke tıraş olmasaydın yüzün şimdi feci şekilde yanacak" diyor. "Bakacaz" diyorum. Göl kıyısında bir plajın yanında durup arabadan iniyoruz. Havadaki yüksek oksijen oranı hemen hissediliyor. Bu oksijen oranının nın Astım ve sedef hastalığına iyi geldiğini öğreniyorum. Gölün İsrail ve Ürdün kı-

yılarında bu hastalıklar için merkezler kurulmuş ve dünyanın her yerinden astım ve sedef hastaları buraya akın ediyormuş.

Göl kıyısında yüksek tuz oranından dolayı tortulaşmış tuzdan kayalar oluşmuş. Gölün suyu zeytinyağı kıvamında. Gölün tüm çevresi, birkaç metre içeriye doğru çamur, ondan sonrası kumluk. Kıyıda bulunan bu çamur kozmetik sanayinde kullanılan, potasyum oranı yüksek bir çamur.

Ölü denizle (Lut Gölü) ilgili yüz üstü yüzülemez, dibe dalınmaz ve en önemlisi de su üzerinde gazete okunabilir gibi şeyler duymuştum. Tüm bunları denemek üzere göle giriyorum. Sırayla hepsini deneyeceğim. Gazeteyi elime alıp suyun üzerine oturuyorum. Su beni neredeyse dışarıya fırlatacak, o de-

rece yani. Hakikaten de su üzerine baya baya yayılıp, bağdaş kurup gazete okuyorum. Demek bu doğrudur. Yüz üstü yüzme denemem başarısız oldu. Suyun dibine girme çalışmalarım sonuçsuz kaldı, böylece duyduklarımın doğruluğu kanıtlanmış oldu. Tüm bunların neden denenmemesi gerektiğini ağır bir bedel ödeyerek öğrendim.

Yarı baygın ve acıyla gözlerimi açtığımda, taksici Huzeyfe bu bölgede altın değerinde olan litre iltre suları başımdan aşağı boca ediyor, bir yandan da "İlla deneyecen değil mi, başın göğze erdi mi, herkes gibi yüzsen, çamur sürsen ne olurdu sanki" diye söyleniyordu.

Tekrar göle girme cesareti gösteremeden oradan ayrıldım.

BİR KAÇ ŞEY

Göl İsrail sınırında yer aldığı için bölgeye çok sıkı kontrollerden geçilerek girilebiliyor.

Gölün tüm Plajlarına kontrollü ve paralı girilebiliyor. Giriş bedeli yabancılar için 20 dolar

Bölgede ki oteller birer termal tesis ve spa merkezi gibi işletiliyor. Dünya'nın her yerinden insanlar buranın havası ve potasyumu yüksek çamuru için geliyor. Fiyatlar genelde 7- 15 günlük paketler olarak veriliyor. Alacağınız hizmete göre 500 dolar ile 2000 dolar arasında değişiyor. Yemek konusunda plajlarda restoran bulmanız mümkün değil. Sadece büfeler var yiyeceğiniz her şey çok pahalı. Litrelık su için 5 dolar, bir tost için 8 dolar ödemeniz gerekebilir.

LUT GÖLÜ

• Lut Gölü, Arapların değımiyle Bahr Lut (Lut Denizi), yabancılar Death Sea (Ölü Deniz) diyor.

• Burası yeryüzünün en alçak noktası ve gölün yüzeyi deniz seviyesinden yaklaşık 400 m daha aşağıda.

• Lut Peygamberin kavminin yaşadığı SODOM ve GOMORE şehirleri gölün dibine gömülmüştür. Şehirlerle ilgili araştırmalar daha çok İsrail kıyısında yapılıyor.

• Gölün tuz oranı okyanuslarınkinden yüzde 33 daha fazla ve tuz oranının fazla olmasından dolayı 10-12 tür bakteriden başka bir canlı yaşamıyor.

• Göl enine 18 kilometre boyuna 80 kilometre ve 600 kilometrekare alanı kaplamakta.

• Bir kıyısı Ürdün, diğer kıyısı İsrail'de (Filistin) olan gölün Ürdün kısmında su derinliği 50 metre civarındayken, İsrail tarafında 400 metreye kadar çıkmakta.

• Her iki ülke de gölden Potasyum çıkartmakta. Gölün çamuru tüm dünyanın cilt için en iyi çamuru olarak kabul edilmekte.

• Dünya'nın en alçak noktasında bulunmasından dolayı oksijen oranı yüksek, sedef ve astım hastalıklarının tedavisi için ideal. Ayrıca oksijen oranının yüksekliği buraya ekilen bitkiler 5 kat daha hızlı büyüyor.

• Buraya ekilen herhangi bir bitki 5 kat daha hızlı yetişiyor.

• Hava Amman'a göre çok daha sıcak. Fiyatlar konusunda 'Amaaaan!' dedirten Amman buradaki fiyatların yanında ucuz kalıyor.

FAST **STYLE**

FAST **ARCHER**

FAST **FW** **WAY**®

Aykent Ayakkabıcılar Sitesi 10712. Sk. No:2 KONYA/TÜRKİYE
www.ikbalayakkabi.com - www.fastway.com.tr

Erkek için Mükemmel

ÇOCUKLUĞUMUZUN KIRMIZI AŞKI...

Bu aşkın sembolü
minyatür bisikletler...

Yazı: Hilâl Seyhan

Fotoğraf: Hasan Hüseyin Güngör

İnsan gücü ile ilerleyen bir ulaşım aracı olan bisiklet, çocukluk hayallerimizde özellikle de kırmızı rengiyle yer tutmuş önemli bir figür. Karnemizin pekiyi dercesinin nedeni, ortaokul yıllarında Takdir veya Teşekkür Belgesi'nin belki de sebebi. Ama çoğumuzun kavuşamadığı bir neden. Bisiklet çok ilkel biçimde ilk olarak 12. yüzyılda Çin'de ortaya çıkmış. Belki de bu yüzden dünyada en fazla bisiklet kullanan ülke(nüfusunun etkiside unutulmamalı). İlk bisiklet 1791'de Sivrac'ın bisikletiydi. Bunun bir direksiyonu (gidonu) bile yoktu. Leonardo Da Vinci'nin çizimlerini kullanarak ilk pedallı bisikleti üreten Kirkpatrick Mac Millan ve Karl Drais'in bisikleti buluşu, bugünkü bisikletlerin taslağını oluşturdu. Pedal ile geri çalışarak, birleştirme çu-

buklarını harekete geçirip, arka tekerliği döndürüyordu. Ön tekerleği doğrudan döndüren pedal dirkeleri, 1861'de Fransız Pierre ve Ernest Michaux kardeşler buldu. Araçlarına Velocipeden (velespit) adını verdiler ve dört yıl sonra yılda 400 bisiklet üretmeye başladılar.

1869'a gelindiğinde Fransa yollarında bisiklet yarışları yapılmıyordu. 1870'ten sonra geliştirilen yeni bisikletlere "Bicycle" denilmiştir. 1871'de İngiliz James Starley tarafından yapılan bu bisiklet, en yaygın bisiklet tipi oldu. Ön tekerleğin büyüklüğü sürücünün bacak uzunluğuna göre seçiliyordu ve çapı 1m ile 1,5 m arasında değişiyordu.

İlk seri üretim bisiklet "Michaux Company" tarafından yapıldı. Şirket, yılda 140 bisiklet ürettiyordu. Bisikletin ilgi gör-

mesi dönemin devletlerinin de dikkatini çekti. 1800'lerin ikinci yarısında Fransa Savunma Bakanlığı bisiklet üretimine destek verdi ve 1871'de imal edilen bisikletler Almanya ile yapılan savaşta kullanıldı. yani maalesef savaş bisikletin yaygınlığını ve üretimini artırdı. Avrupa ülkeleri, bisikleti askeri amaçla özellikle de ordu süratinin artırılması için kullandılar. I. Dünya Savaşı'nda ve II. Dünya Savaşı'nda ve daha sonra Vietnam Savaşı'nda bisikletli birlikler yer aldı.

İrlanda'da 1888 yılında havalı plastik bisikletler piyasaya sürüldü. Bu durum, bisiklet endüstrisini geliştirdi. Bisiklet üretiminde kullanılan malzemenin fiyatının ve işçilik maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle bisiklet henüz halk tarafından kullanılamıyordu. 1800'lerin sonundan

fabrikaların artması ve seri üretimin hızlanmasıyla maliyetlerde yaşanan düşüş bisikletin halk tarafından yaygın bir şekilde kullanılmasını sağladı. Özellikle Fransa, Belçika, İngiltere, İtalya ve İspanya'daki bisiklet fabrikaları, bisikletin bu ülkelerde yaygınlaşmasına ve bisiklet sporunu gelişmesine önayak oldu.

O zamandan bu yana bisiklet tüm dünyada, özellikle İngiltere, Fransa, İtalya, Hollanda ve öteki Avrupa ülkelerinde halkın benimsediği ve yaygın olarak kullandığı bir araç oldu.

Günümüzde ise bisikletler; yol bisikleti, dağ bisikleti, tur bisikleti, şehir bisikleti, BMX bisikleti, tandem(iki kişilik), yatay bisiklet (Recumbent), unisiklet (Tek tekerlekli), İş bisikleti olarak çeşitleri bulunuyor.Saydığımız bisiklet çeşitleri arasında bir de

koleksiyonerlere hitab eden Minyatür Bisikletler var. Ancak bunlar seyrilik. Normal bisikletlerin maketi şeklinde. İşte bu koleksiyonerlerden birisi de Konya'da yaşayan Necati Loras. Aslında kendisi maket araba koleksiyoncusu maket araba biriktirirken maket bisiklet görünce almaya başlıyor. Böylece minyatür bisiklet koleksiyonerliği başlamış oluyor. Arkadaşları maket araba koleksiyonu yaptığını bildiğinden kendisine ma-

ket araba hediye ediyorlar. Zamanla bu hediyelerin arasına minyatür bisiklet de eklenmeye başlıyor. Böylece farkında olmadan minyatür bisiklet koleksiyonu oluşmaya başlıyor. Necati Bey'in 200'e yakın maket arabasının yanında 20'ye yakın minyatür bisikleti bulunuyor. Koleksiyonerlik bir tutku. Bu tutku devam ettiği sürece Necati Bey'in minyatür bisiklet merakı da devam edeceğe benziyor.

*Yaşanılacak her mekanda
bizim ürünlerimiz var...*

İnşaatlık ve Doğramalık Kereste - Fınlı Masif Çam ve Kayın Parke
Fınlı Taban Lambri Döşeme Tahtası - İthal OSB ve PLYWOOD
İthal Laminant Parke - Isıl İşlem Ahşap Palet ve Sandık
İthal Kamelyalık Kereste - F. Joint Lamine Profil ve Panel

HASAN KULU
geçmişten geleceğe...

0332 248 91 84 - 248 30 95

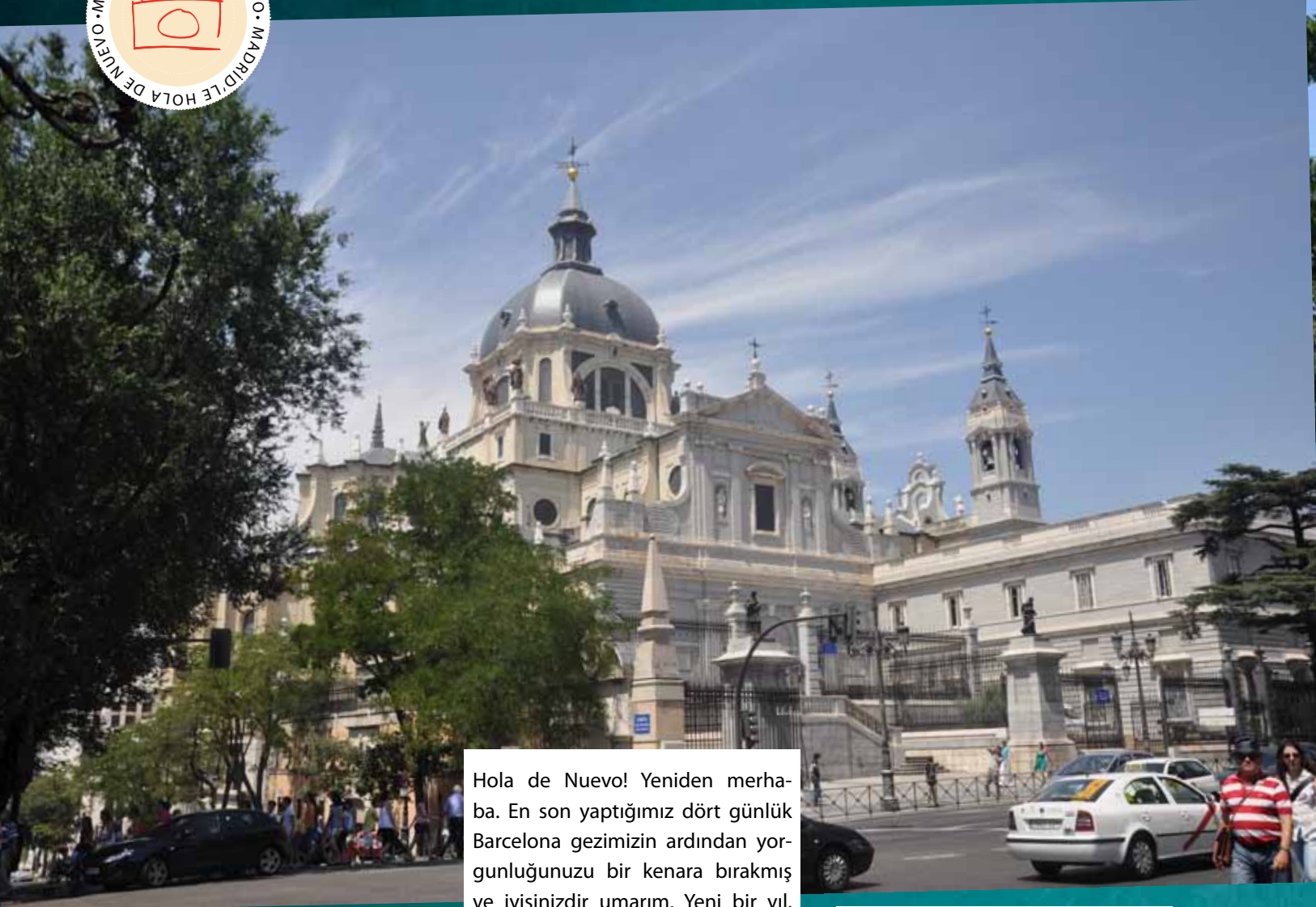
Ağaç İşleri Sanayi Kırımlı Sokak No:47 42300 Selçuklu - Konya
Web: www.hasankulu.com - Mail: info@hasankulu.com
Faks: 0332 249 31 76

MADRID'LE HOLA DE NUEVO

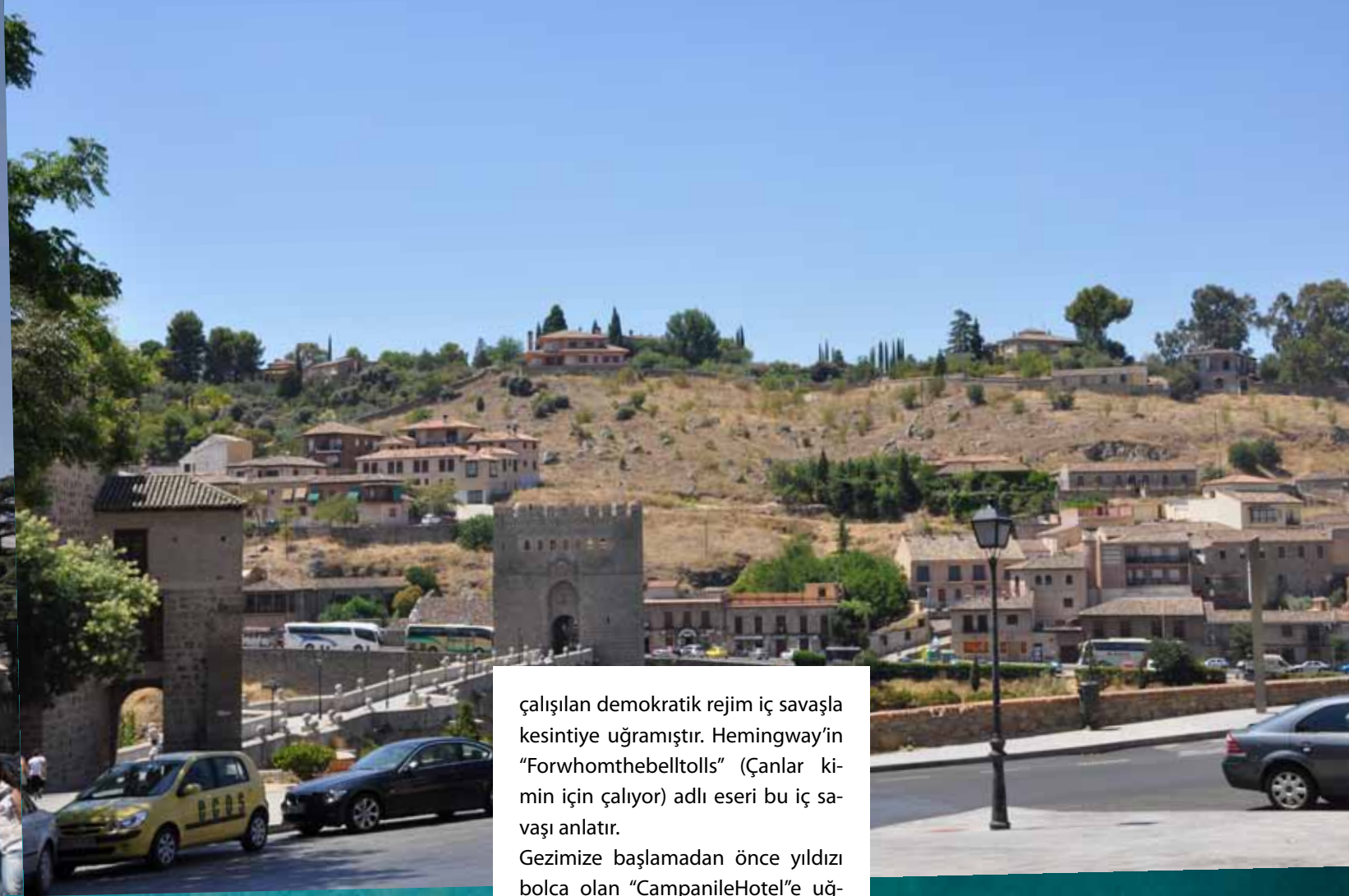
Yazı ve Fotoğraflar: Derya Uzun

Hola de Nuevo! Yeniden merhaba. En son yaptığımız dört günlük Barcelona gezimizin ardından yorgunluğunuzu bir kenara bırakmış ve iyisinizdir umarım. Yeni bir yıl, yeni başlangıçlar ve gezilip görülecek birçok yer bizleri bekliyor. Bu sefer Başkent Madrid'e gidiyoruz. Çok eğlenceli bir gezi olacak, bana güvenebilirsiniz. Uçak korkusu olanlar varsa rahat bir nefes alabilirler, gezimize başlamadan önce sizlere türbülans stresi yaşatmayacağım. Güzel bir sabah kahvaltısının ardından otobüsümüze binerek 636 km'lik yolumuzda ilerliyoruz. Yedi saatlik bir otobüs yolculuğumuz var. Bu yolun yarısı Zaragoza'ya aittir. Zaragoza İspanyalılar döneminde kurulmuş olan en önemli şehirlerden bir tanesidir. İsa'dan önce 19. -15.yy'lar arasında kurulmuştur. Yol uzun, uyumak isteyenler bu fırsatı kaçırmassın derim, çünkü Madrid'e vardığımızda hareketli bir panora-

mik şehir turu sizleri bekliyor. Sanatseverler için İspanyol dünyasının kültür başkenti, müzeler kenti... Gece hayatını sevenler için bir eğlence kenti... Damak tadına düşkün olanlar için çeşitli restoranlar; mimariye meraklılar için Mudejar mimarisinden Habsburg kalıntılarına kadar uzanan farklı yapılar; doğayı sevenler için geniş parklarla süslü kendine özgü bir kent Madrid. Yedi saatlik yolculuğumuzun ardından Cervantes, Lope de Vega ve Calderon gibi yazarların yaşadığı bir entelektüel kenti Madrid'e varıyoruz. 1808- 1813 yılları arasında Napolyon tarafından ele geçirilen Madrid yönetimin tekrar İspanya'ya geçmesiyle toparlanamamış. Kurulmaya

çalışılan demokratik rejim iç savaşla kesintiye uğramıştır. Hemingway'in "Forwhomthebelltolls" (Çanlar kimin için çalıyor) adlı eseri bu iç savaş anlatır.

Gezimize başlamadan önce yıldızı bolca olan "CampanileHotel"e uğrayıp odalarımıza yerleşmemizin ardından Madrid'in kalbi sayılan 'Puerto del Sol Meydanı'na geçiyoruz. 15.yy'da Madrid'i saran kapılardan biri olan ve Doğu'da bulunması nedeniyle Güneşin Kapısı olarak ya da Madrid'in ticaret yollarının başlangıç noktası kabul edilen 0 km (orjin) olarak adlandırılıyor. Eee haklılarda çünkü bütün olaylar bu meydan çevresinde oluyor. İnsanların hiç eksik olmadığı, yedi gün yirmi dört saat yaşayan bir meydan burası. Meydanın ortasında III. Carlos'un heykeli ve Madrid'in simgesi haline gelmiş kocayemiş ağacı yiyen bir ayının heykeli yer alıyor. Neden böyle bir sembolü seçtiklerini anlamadım ama ayıcık meydanda şirin duruyor. :) Sol Meydanı çevresindeki sokaklar, sokak çalgıcıları ve çeşitli göstericiler sayesinde oldukça renkli bir atmosfere sahip. Özellikle akşam eğlence için süper coş-

kulu bir meydan. Fazla oyalanmadan hemen yola koyulalım, merak etmeyin Madrid'de bulunduğumuz süre içerisinde yollarımız hep Sol'e çıkacak. Burada vakit geçirme imkânımız kaçınılmaz yani.

Muhakkak gidilmesi gereken yerlerden biride Sol'ün ara sokaklarından yürüyerek ilerlediğimiz 'Plaza Mayor'. Burası dört bir yanı binalarla çevrili koca bir açık hava gösteri salonu gibi. Dört tarafında etekleri kafeler ve restoranlarla çevrilidir. Herkes geniş alandan istifade yayılarak gezinirken, fırsattan istifade kafelerden birinde oturup keyifle etrafı seyrederken bir taraftan da çaylarımızı yudumluyoruz. Ardından GronVia Caddesinde görkemli binaların arasından Plaza de Espagna, Kraliyet Sarayı, Puerto De Alcala'yı yürüyerek geziyoruz. Yorulduğumuzu saate bakınca anlıyoruz, o kadar çok yürümüşüz ki! Şimdi biraz dinlenmek için,1630'larda düzenlen-

miş 330 hektarlık, şehrin en büyük parkı olan 'Retiro Park'a gidiyoruz. Bu yemyeşil park bahçeler, korular, göller ve pavillionlarla (süslü yapılar) adeta terapi alanı gibi. Kral XII. Alfonso'nun heykelinin bulunduğu gölde halk sandallarla geziyor. Ağaçların altında telaşsız bir huzurun ve kuş seslerinin keyfine varıp, göl kenarında gösteri yapanları, kukla oynatanları izliyoruz. Bu güzellikleri fotoğraflarken bir taraftan da çay krizimizi sonlandırmak için bakındığım bir kafe-de oturup çaylarımızı yudumlarken, üzerinde kâğıttan gemi misali sandalların gezindiği göl manzarasını seyrediyoruz. Birinci günümüz biterken, yorulanları otele uğurladıktan sonra Gölgeyle gecenin tadını çıkartıyoruz. Kafalarında kocaman Meksika şapkaları olan bir müzik topluluğunu çevreleyen kalabalığın yanından sıyrılarak Caffé&Té' de oturup, deniz ürünleriyle dolu güzel bir Paella siparişi veriyoruz. Madrid'e gidip çeşitli malzemelerden yapılan bu yöresel tadı denemeden dönerseniz, sakın gittik demeyin! Caddede aşağı yukarı inip çıkan sokaklarla dolu, her taraftan insan akıyor, canlı müzikler, canlı performanslar, insanların kahkahalarıyla dolu bir gecede bizde sohbeti koyulaştırıyoruz ve Paellamızda geldi.:) Bir taraftan yemeğimizi yerken, bir taraftan da heyecanlı konuşmaya devam ediyorum. O anda saatin geçtiğinin farkına bile varmadım. Saat 00:01 ve 29 Temmuz'a girmişiz bile yani doğmuşum. Gölge gözlerimi kapattı ve ardından avuçlarıma bir kutu uzattı, bu benim

hediyem ama içinde ne olduğunu söylemicem işte... ;) Benim için anlatılması çok zor ve bir o kadar da çok güzel bir geceydi. Yemeğin ardından çaylarımızı yudumladık ve Sol'un caddelerinden bağıra bağıra şarkı söyleyerek metroya doğru ilerledik ve otele vardık

İkinci günümüzde, erkenden yaptığımız sabah kahvaltımızın ardından, dünyanın ikinci en büyük boğa güreşi arenasına olan "Las Vaentas"a doğru otobüsümüzle yol alıyoruz. Arena 1929 yılında yapılmış. Kemerler at nalı tarzında dibe doğru daralıyor. Kapılarda ve üzerindeki mozaiklerde Mudejar Arap mimarisi etkileri kendini gösteriyor. Arenadaki gezimizin ardından Avrupa kapısı olarak nitelendirilen "Torres De Europa"nın önünden geçiyoruz. Burası III. Carlos'un şehre girdiği, İsa'nın tabutunun Kibele heykeliinden bu istikamete getirilip kapıdan geçirildiği yer.

Ve şimdi erkek okurlarımızın gezi boyunca sabırsızlıkla beklediği o an geldi! Real Madrid'in stadyumu "Santiago BernabéuStadyumu"na gidiyoruz. İsmi efsane başkan Santiago BernabéuYeste'den gelmektedir. Stadyumun dört tarafı metro hattı çıkışıdır. Bu özelliği ile iş ve ticaret bölgelerimizden birinde bulunmaktadır. 70- 80.000 kişiden maç bitiminde kimse kalmıyor. Ulaşım maç zamanı sıklaştırılıyor. Stadyumun ardından otobüsümüzle İspanya'nın tek botanik bahçeli tren istasyonu "Atocha"ya geçiyoruz. İç ve dış mimarisıyla o kadar farklı ki şaşkınlığımızı engellemek mümkün değil. Tren haricinde her şeyi gördüm diyebilirim. İçinde alabildiğine uzanan bir orman topluluğu barındırıyor adeta. Börtü böcek ve sayısını bile saymaya cesaret edemediğim kadar kaplumbağalarla dolu bir alan, etrafında ise kafeler, kitapçılar, hediyelik eşya

dükkanlarının yer aldığı bu garda trenler nerde hala onu merak ediyorum. :(Yeşillikte görmedik demezsiniz artık. Arda kalan vakitte herkes alışverişe giderken ben fırsattan istifade gölgemin kolundan çektiirdiğim gibi Prado'ya doğru yol alıyoruz. Benim için süper bir görsel doyum olacak. Orijinal adı "Museo Del Prado" olan "Prado Müzesi", Madrid'in boynunda parlayan bir gerdanlık gibi. Dünya üzerindeki en büyük Avrupa resim koleksiyonlarından birini barındıran müzede, 12.yy'dan 19.yy'ın ilk çeyreğine kadar yapılmış olan değerli tablolar sergilenmektedir. Müzenin, İspanyol Kraliyet ailesine ait eserleri barındıran eşsiz koleksiyonunda Valazquez, Goya, El Greco, Raphael, Rubens, Rembrandt, Murillo gibi birbirinden değerli ressamların eserleri önde gelmektedir. Fotoğraf makinemi kullanma hakkımı elimden alan tek yer burası oldu.:(Müze o kadar büyük ki kaybolmamak imkansız. Girişten temin ettiğimiz müze haritasıyla gezimizi gerçekleştirdik. Beş saate yaklaşan görsel doyumun ardından, tabloları incelemekten yaşaran gözlerimle Prado'dan çıktık. Bu arada 'Babacığim keşke sende şu an bu atmosferi yaşasaydın' demedengeçemicem. Bu yorucu maratonda sabırla yanımda yer alan gölgemi çıkışta çayla ödüllendirdim. Geçen yorucu bir günün ardından arkadaşlarla buluşup otelimize doğru yol

aldık.

Üçüncü günümüzdeyiz, güne sağlam bir kahvaltıyla başlıyoruz. Gün içinde ihtiyaç duyacağımız bolca enerji kazanmamız lazım. Otelden hareketle Avrupa'nın en eski ve en güzel yerleşim birimlerinden olan Toledo'ya doğru otobüsle yol alıyoruz. İspanya ve Avrupa'da ortaçağa ait yapıları olan ve ortaçağa hükmetmiş başka bir şehir yok. Bu yüzden Toledo önemli. Diğer önemli özellikleri ise Avrupa'daki demir-çelik işçiliğinin yapıldığı en önemli yer ve İspanya'nın en iyi zeytinyağı üretildiği bölge olmasıdır. 4-5 kilo zeytinle 1 kg. zeytinyağı üretiliyor. Toledo tepeye kurulmuş bir şehirdir. Unesco tarafından dünya mirası listesine alınmıştır. Kente Arap mimarisi hâkimdir. Toledo Arapça konuşan Hristiyan toplumunun bulunduğu bir yer. Öyle ki, cadde de gezinirken dükkanların birinden ilahi çalındığını bile duydum. X.- XI.yy'lar da burada tercümanlık okulu açılmış ve Endülüs Emevileri'nin bilimsel kaynakları tercüme edilmiş. Büyük katedrallerin gezilmesinin ar-

dından "Santa Maria la Blanca Sinagogu" na (Beyaz Meryem Ana) doğru yürüyoruz. Sinagog beyaz badanayla kaplıdır, halk ayini İbranice ve ayakta duruş pozisyonunda yapar. Dikkatimi içerde yer alan haç çekmedi diyemicem. Yahudiler döneminde İsa'yı çarmıha geldikleri için Sinagog'da haç varmış ve haçın üzerinde Davut yıldızı bulunmaktadır. Ardından Toledo'da yaşamış ve İspanyaya hizmet eden ressam El Greco'nun evinin önünden geçerek Yahudi mahallelerinde gezmeye devam ediyoruz. Herkes bir tarafa dağılmışken bizde kendimizi ağaçların altında yer alan sevimli, "McGrawHill" adlı bir kafeye atıyoruz. Ağaçların verdiği serinlikle, sıcaktan birazda olsa kurtulmanın rahatlığıyla bahçede çaylarımızı yudumluyoruz. O kadar güzel sokakları varki, her arada farklı yaşanmışlıklar bulmak mümkün. Kararlaştırdığımız saatte meydanda toplanıyoruz ve otobüsle Toledo'yu ve onu saran İspanya'nın en uzun nehri olan Tunus Nehri'ni görmek için tepeye doğru yol alıyoruz. Manzara harika, maksimum oksijen ve bakmaya doyamayacağınız akıp giden bir nehir. Off... şimdi semazende çay da olsa demeyin keyfi ile yapılmış hediyelik eşya dükkânında alışveriş imkânı ve şövalye kılıçları ile yapılmış hediyelik eşya dükkânında alışveriş imkânı ve şövalye kılıçları

ryla düello yaptıktan sonra otelimimize doğru yol alıyoruz.

Artık toparlanma vakti ve erken uyumamız gerek. Sabah yolculuk var:(Dördüncü gün sabah kahvaltısının ardından otelimizden ayrılıyor. Valencia Havalimanı'na doğru hareket ederken, bir taraftan bize sunduğu bu kadar güzellik ve misafirperverliği için şehre şükranla bakıyorum. Otobüsten indikten sonra, Havalimanı kapısından girerken bir şeyin farkına varıyoruz. Aman Allahım!!! Pasaportlar yok. Hahaha... kaldıkburda :) Harıl harıl arıyoruz bir taraftan tabi. Herkes işlemleri halletmiş, kalkışı bekliyor biz dışarda pasaport arıyoruz. Sonra ben çığlığı bastım 'Fotoğraf makinem yooo-ooooooooo' İşte bu benim için tam bir bayılma anıydı. Pasaport olmasa en kötü havaalanı, metroda yattım ya da Puerto del Sol'ün ortasına bir resim sehпасı kurar portre çizer geçinirdim. Ama onca fo-

toğrafi, saniyelik anları ne yapsam kalayamazdım. Sonra makinemin otobüste kalabileceği düşüncesiyle peşine düştük ve vatan toprağına kavuşmuş gibi makineme bir sarıldım, çok duygusal bir andı yani. :) Tamam,içiniz rahat etsin, ikinci bir Sefiller romanını okumak zorunda kalmıcaksınız, sokaklarda kalmıcaz çünkü pasaportlar makinemin çantasındaymış. Keşke kaybolmasalardı, yeni bir macerayı tam da sınırda kaçırdık. :(Check-in işlemlerimizin ardından 14:35'te THY'nin TK 1041 sayılı seferi ile İstanbul'a hareketimizin ardından yerel saat ile 19:05'te Atatürk Havalimanına vardık.

Bu eğlenceli gezimizde bana eşlik eden tüm okurlarıma teşekkürler. Son olarak hayallerinizden vazgeçmeyin, demek istiyorum. Walt Disney'in de dediği gibi "Hayal edebilirsiniz yapabilirsiniz. Her şeyin bir fareyle başladığını hiç aklınızdan çıkarmayın."

BİR HAVUZUN HİKÂYESİ KÜLTÜR HAVUZU

Yazı: Ahmet Kuş

Fotograflar: Hasan Hüseyin Güngör

Konya Büyük Şehir Basın

Hükümet Meydanı da Konya'nın diğer semtleri gibi değişimden payını alan bir bölge. Son olarak miting alanı olarak düzenlenen meydanda değişiklikler devam ediyor. Meydandaki son değişikliklerden birisi ortaya yapılan "Kültür Havuzu"dur. Sizlere bu sayıda bir yıla yakın bir süredir Hükümet Meydanı'nda bulunan havuzun hikâyesini anlatmaya çalışacağım. Havuz buradan geçerken çoğunuzun dikkatini çekse de yapılış gayesinden ve anlatmak istediği mesajdan muhtemelen haberiniz yoktur. Kültür Havuzu, British Council tarafından Avrupa Birliği'nin AB – Türkiye Sivil Toplum Diyalogu programı çerçevesince hazırlanan bir proje sonucunda ortaya çıktı. "My City – Benim Kentim" adı verilen projede Türkiye'den seçilen beş şehir ve Avrupa Birliği'nden seçilen altı şehir yer aldı. Türkiye'den Çanakkale, İstanbul, Konya, Mardin ve Trabzon, Avrupa Birliği'nden ise Berlin, Varşova, Londra, Viyana, Helsinki ve Dortmund projeye dahil edildi. Seçilen bu on bir şehri on bir ayrı sanatçı temsil etti. Proje kapsamında yer alan şehirlerden belirlenen sanatçılar karşılıklı olarak eşleştikleri ve misafir oldukları şehirde bulunan kamusal alanlarından birine bir anıt yaptılar. Projenin ana teması "Kamusal alanda sanat" olarak belirlenmişti. Konya bu projede Polonya'nın Varşova şehriyle eşleşmişti. Proje kapsamında belirlenen Polonyalı sanatçı Joanna Rajkowska Konya'da, Can Altay ise Varşova'da bir sanat eseri yaptı. Bu projedeki amaç da diğer Avrupa Birliği projelerindeki gibi Türklerle Avrupalılar arasında bir kültür köprüsü kurmaktı. Projenin hedeflerinden birisi de sanat ve kültür aracılığıyla, toplumlar arası diyalogu güçlendirmektir.

Türkiye'den Çanakkale, İstanbul, Konya, Mardin ve Trabzon, Avrupa Birliği'nden ise Berlin, Varşova, Londra, Viyana, Helsinki ve Dortmund projeye dahil edildi. Seçilen bu on bir şehri on bir ayrı sanatçı temsil etti.

Proje başlayınca Joanna Rajkowska 2010 yılı sonbaharında Konya'ya geldi ve iki aya yakın bir süre Konya'da kaldı. 1968 yılında Polonya'nın Bydgoszcz şehrinde doğan Joanna Rajkowska, nesne, film, yerleştirme, geçici eylem çalışmaları ve kamusal alana yaptığı müdahalelerle tanınıyor. Rajkowska'nın en çok tartışılan işleri "Greetings from the Jerusalem Avenu" ve "Oxygenator" adlı çalışmalarıdır. Bunlar Varşova'da kamusal alana yerleştirilmiş sosyal heykellerdir. İlki Polonya'nın bildik peyzajına oldukça aykırı

bir yabani hurma ağacı, ikincisi de ozon üreten bir cihazın bulunduğu yapay bir havuzdur. Rajkowska 2007 yılında "Kamusal alandaki sıra dışı projeleri ve bunların kent gezginlerine ulaşabilmesi" dolayısıyla, hayli saygın bir ödül olan "Paszport Polityki Ödülü"ne layık görüldü. 2010 yılında da kültür alanındaki olağanüstü başarıları dolayısıyla "Fundacja Kultury'nin Büyük Ödülü'nü aldı. Sanatçı halen Londra'da yaşıyor.

Rajkowska, Konya'da kaldığı süre içerisinde şehri tanımak için farklı semtleri gezdi ve insanlarla sohbet etti. Proje sırasında Faruk Karaarslan sanatçıya rehberlik etti. Rajkowska, öncelikle Takkeli Dağ'ın görünür bir yerine büyük Arap harfleriyle bir şiir yazmak istedi fakat yöneticiler tarafından bir sıkıntıya ya da yanlış anlaşılma yol açabileceği söylenerek bu teklif kabul edilmedi. Takkeli Dağ fikri kabul edilmeyince Rajkowska havuz projesini geliştirdi ve proje yerel yöneticiler tarafından da uygun görülünce havuzla ilgili çalışmalara başladı. Havuz için şehrin merkezî bir yeri olan Hükümet Meydanı seçildi. Sanatçı meydanın ortasına bir havuz yapmaya karar verdi. Rajkowska'nın tasarladığı havuz meydanın ortasına yapıldı. Meydan SİT alanı olduğu için görüntüyü fazla bozan bir çıkıntıya müsaade edilmedi. Yüzey hafif yükseltilerek yuvarlak mermer bir havuz yapıldı. 1928'de yapılan dil devrimine dikkat çekebilmek için havuzun içerisine ve etrafındaki daireye Walter Benjamin'in 1921'de kaleme aldığı "Çevirmenin Görevi" adlı bir kitapta yer alan şu bölümü Almanca, Türkçe, Osmanlıca ve Latin harfleriyle Osmanlıca olarak yazıldı; "Bir sanat eseri veya bir sanat biçimini değerlendirirken alımlayıcıyı göz önüne almanın hiçbir yararı yoktur. Belli bir alımlayıcı kitlesine veya bu kitlenin temsilcilerine yapılacak

her gönderme yoldan saptırır; 'ideal' alımlayıcı kavramı ise, bununda ötesinde, sırf bir insan varoluşu ve özü varsaymak durumunda kaldıkları için bütün teorik sanat tartışmaları açısından sakıncalıdır. Sanatın kendisi de insanın maddi ve tinsel özünü koşul sayar, gelgelelim hiçbir sanat eseri onun dikkatini, göstereceği tepkiyi koşul saymaz. Hiçbir şiir okur için yazılmamış, hiçbir resim bakan için yapılmamış, hiçbir senfoni dinleyici için bestelenmemiştir." Sanatçının metni Osmanlıca'ya çevirip yazmasındaki asıl amaç dil devrimiyle bir milletin bir gün de nasıl geçmişle bağlarının koptuğunu ortaya koymaktı. Havuz içerisinde girdap yaparak dönen suyun havuzun merkezindeki bir delikten içeriye akmasıyla yine girdap şeklinde dört dilde yazılan yazılara da dikkat çekilmek isteniyordu. Bir toplumda iki ayrı alfabenin farklı mekânlarda farklı süreçlerde yaşamış olması Joanna Rajkowska'nın dikkatini çekti ve bu çelişkiyi gündeme getirebilmek için projesinde aynı metnin dört ayrı yazılımını kullandı. Rajkowska havuzun yanı sıra Walter Benjamin'in "Çevirmenin Görevi" adlı eserini Osmanlıca'ya çevir-

Takkeli Dağ fikri kabul edilmeyince Rajkowska havuz projesini geliştirdi ve proje yerel yöneticiler tarafından da uygun görülünce havuzla ilgili çalışmalara başladı. Havuz için şehrin merkezî bir yeri olan Hükümet Meydanı seçildi.

tip Yusuf Ağa Kütüphanesi'ne hediye etti. Böylelikle dildeki değişime dikkat çekebilmek için Osmanlıca'ya çevrilen eseri Osmanlıca kitapların arasına dahil etti.

Havuz 20 Ekim 2010 tarihinde düzenlenen bir törenle açıldı ve projenin Konya etabı tamamlandı. Havuz açıldığı gün bir hayli ilgi gördü fakat daha sonraki günlerde bazı eleştiriler de geldi. Havuza en ciddi tepkiyi görme engelliler gösterdi. Konya'da yaşayan görme engelliler yayaların yoğun olarak kullandığı bir alana yapılan havuzu birkaç kere basın toplantısı düzenleyerek protesto ettiler. Etrafında belirgin hiçbir uyarıcı levha ya da görme engellilere yönelik işaret bulunmayan havuzun özel-

likle yayalar için akşam ve kışın büyük sıkıntılara yol açacağı ifade edildi. Bu eleştirilere karşılık Büyükşehir Belediyesi havuzun etrafını görme engellileri uyaracak kabartmalı plastik kare bir şeritle çevirdi. Havuzun etrafı hissedilebilir kılavuz izlerle çevrildiği için bu mesele de nispeten halledilmiş oldu. Havuzla ilgili diğer bir eleştiri de havuz açıldıktan sonra yan tarafındaki zemine yapıştırılan tanıtım levhasıyla ilgiliydi. Bu seferki eleştiri tanıtım levhasının üzerindeki Türk bayrağından dolayıydı. Bir siyasi parti ve bazı vatandaşlar tarafından bayrağımızın insanların çiğneyip geçtiği bir yere konulmasına tepki gösterildi. Bu eleştirilerden sonra üzerinde Türk bayrağı ve Avrupa Birliği bayrağı bulunan

tanıtım levhası kaldırıldı. Uzunca bir süre tanıtım levhası yer almayan havuza bir ay kadar önce yeni bir levha takıldı. Fakat bu seferki levha havuzun biraz daha uzağına Şerafettin Türbesi'nin bulunduğu yeşil alan içerisine monte edildi. Daha önceki eleştirileri göz önünde bulunduran yetkililer bu kez tanıtım levhasını 70-80 cm'lik bir mermer düzeneğin üzerine taktılar. Belediye tarafından kış günleri için de bir çözüm düşünüldü. Kışın suyu boşaltılan havuzun üzeri bir örtüyle kapatıldı. Örtü zeminle aynı hizada olduğu için yayalara bir engel teşkil etmedi. Havuzun son günlerdeki en önemli sorunlarından birisi de mermerlerin yeterince temizlenmesi. Şayet Kültür Havuzu, Hükümet Meydanı'nı süsleyen ve insanlara bir mesaj ileten bir öge olmaya devam edecekse temiz tutulması gerekir. Etrafına toplanan güvercinler de havuza ayrı bir görünüm kazandırdı. Tah-

minimce güvercinlerin havuzun etrafını mesken tutması da sanatçı tarafından öngörülme-yen bir gelişmeydi.

Konya'da bu tartışmalar ve değişiklikler devam ederken diğer şehirlerdeki eserler de tamamlandı ve proje sona erdi. British Council projede yer alan şehirleri, sanatçıları, eserleri ve katkısı olanları tanıtan bir de kitap yayımladı. Sonuçta Konya dikkat çekici ve merak uyandırıcı bir eser kazandı. Havuzun etrafına toplanan insanlar yazıları okuyup havuza ve yazılanlara bir anlam yüklemeye çalışıyorlar. Kimi bir biri ardı sıra suyla birlikte helezon şeklinde kıvrılıp giden kelimelere bir anlam veremezken kimi de Arap alfabesiyle yazılan metni Kur'an ayeti zannedip etrafındakileri ayetlere basmayın diyerek uyarma gereği hissetti...

pl-dess[®]
kimya

KİMYASAL MADDELERDE ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

- ✓ **DETERJAN KİMYASALLARI**
- ✓ **METAL KİMYASALLARI**
- ✓ **GIDA KİMYASALLARI**
- ✓ **TARIM KİMYASALLARI**
- ✓ **ENDÜSTRİ SANAYİ YAĞLARI**

Fevzi Çakmak Mh. Muhabir Cd. No: 57 Karatay/ KONYA

0332342 42 98

www.pl.desskimya.com

SAHA TÜRKLERİ'NİN ELMAS YURDU: YAKUTİSTAN

Yazı ve Fotoğraflar: Prof. Dr. Orhan Kural

Yakutistan'ın yüz ölçümü neredeyse Türkiye'nin 4 katı kadar: 3 milyon 103 bin 200 kilometre kare. Ama, %50'sini Rusların oluşturduğu nüfusu sadece 1 milyon 200 bin. Bu yüzden "ıssız ülke" de deniliyor, Yakutistan'a. Başkentin nüfusu ise 200 bin. Zaten, hala orta büyüklükteki bir Anadolu kenti görünümünde Yakutsk: Çökmüş oyma süslü ahşap binalar, küçük evler, sütunlar üzerine oturtulmuş beton yapılar, bozuk yollar, caddeler boyunca uzanan çirkin bir doğal gaz boru hattı, eski araçlar.

Ancak 1997 yılından sonra 2006 yılında tekrar aynı kenti ziyaret ettiğimde epey bir farklılık gözüme çarptı. Global ve po-

püler kültür dışlarını gösteriyor. Zaten bu değişikliği turizm ve çalışma bakanı ile yaptığım basın toplantısında da açıkladım. Artık gece gençler ellerinde birer bira şişesi ve sigara ile jiplerin yanında sohbet ediyorlar. Disko ile fastfood ve lüks lokantalar dolup taşıyor. Kumarhaneler açılmış. İstanbul'daki soğukçeşme sokağı örneğindeki gibi bir sokaktaki tahta evler tek tek restore ediliyor. Modern alışveriş merkezleri açılmış. Ama size "hoş" geleceğine inandığım bir bilgi vermeliyim hemen: Bu ülkede tam 700 bin göl var! İnsan sayısından fazla nehir ve göl bulunmakta. Hangisinin ya da hangilerinin kıyısında düşüncelere dalmak istersiniz bilemem.

Ama eğer yolunuz buralara düşerse, aklınızda bulunsun. Yakutistan, yeraltı kaynakları açısından da zengin bir ülke. Neredeyse periyodik cetveldeki her metal var burada. Söylenceye göre tanrı yeraltı kaynaklarını yeryüzüne dağıtırken Yakutistan üstüne geldiğinde eli donmuş ve hepsini birden düşürmüştü. Elmas, altın, kurşun, kalay, mika, petrol, doğal gaz çıkartılıyor bu ülkenin topraklarından. Ancak, bu madenlerin işletme hakkı Rusların elinde. Bu yüzden Yakutistan'ın madenlerin gelirinden yararlanma oranı düşük, doğal olarak. Elmasın ancak %20'sini Yakutlara veriyorlar. Onlar ise hisseyi %40'a çıkartmak istiyorlar. Yakutistan'da, yazın ortalama hava sıcaklığı 28-30 derece. Kışın ise (sıkı durun) -70 dereceye kadar düşebili-

yor! Ayrıca, her zaman sis var. Kış aylarında her yer kar altında kalıyor, tüm ırmak ve göller donuyor. Başkent bile yaza kadar 1-2 metrelik kar örtüsünün altında kalıyor. Toprağın altı da sürekli buz halinde olduğu için, tarıma uygun değil. Zamanla sert iklim şartlarına uyum sağlayan kısa bacaklı Yakut atları, yeri eşeleyerek otlarını kendileri buluyorlarmış. "Madem bu kadar soğuk, ısıtma sorununu nasıl çözmüşler?" diye bir soru gelebilir aklınıza. Doğal gaz, yaygın olarak kullanılıyor Yakutistan'da. Ama, doğal gaz boruları, buzlanma nedeniyle, yerin altından değil de sütunlar üzerine kurulmuş binaların altından geçiyor; yani, her türlü tehlikeye açık! Başkent Yakutsk, 1632'de Lena Irmağı'nın kıyısına ulaşan bir-

kaç maceraperest Rus tarafından, Rusya'ya yeni yerleşim birimleri kazandırmak amacıyla kurulmuş. Lena Irmağı, bu bölgenin can damarı. Yazın, ulaşım ve taşımacılık için büyük bir fırsat sağlıyor. Kışın ise, tamamen donunca, ırmak üzerinde hazırlanan bir buz yol aracılığıyla ulaşım sağlanıyor. Kentteki eski ahşap evler artık oturulamayacak durumda. Yeni evler ise, belirttiğim gibi, hep beton sütunlar üstünde. Ama bence bu çimento yığınları çok çirkinler. Ahşap evlerin zarafeti nerede, beton yığınları nerede! Kenti gezerken, Yakutistan halkının kökleri nerelere uzanıyor, sorusunu soruyorum kendi kendime. İnsan yeter ki sorsun, öğrenmek istediğine her zaman ulaşabiliyor bir şekil-

de. İşte Yakut Türkleri hakkında benim ulaşabildiklerim: Yakut Türkleri kendilerine "Saha" adını vermişler. Sibiry'a'nın egemen topluluğu olan Sahalar, Orta Asya'dan, yaklaşık 900 yıl önce, kitlenin ayrılıp Lena Irmağı kıyısına yerleşmişler. Bazı araştırmacılar, Sahaların Moğol ve Cengiz Han'ın baskısı ve zulmüne dayanamayarak, XIII. yüzyılda ana kitleden ayrılarak göç ettiklerini belirtiyorlar. Sahaların büyük çoğunluğunun X. ve XII. yüzyıllar arasında yani ortalama 900 yıl önce kuzeye göç ettiği, atalarının ise Baykal Gölü civarında yaşamış "Üç Kurkanlar" olduğu da ileri sürülüyor. Sahalar, Hun-Türk dünyasını oluşturan halkların en kuzey doğusunda yaşayan grubu oluşturuyorlar.

Mevcut kültürlerden ve teknolojiden uzun süre uzak olmaları, Sahaların, eski Türk dili, dini ve kültürünün birçok unsurunu çağımıza kadar yaşatmalarını sağlamış. Ana kitleden çok eski zamanlarda ayrıldıkları için, günümüzdeki Saha Türklerinin dilinde ve folklorunda, eski Türk dili ve folklorunun birçok özelliği ve örneği bulunuyor.

Yakutistan, 1632'de Çar Rusya'sına bağlanmış. Her boyun kendine has damga, bayrak, parola ve kuşu varmış. Boy reisine "toyun" deniliyordu. Başlıca uğraşları, avcılık, balıkçılık ve hayvancılıktı. At yetiştirmekle ustaydılar, ayrıca da becerikli madenciydiler. Atları -60°C'da bile dışarıda kalabiliyordu. 1922 yılında da, Sovyetler Birliği'ne bağlı "Yakut Özerk Cumhuriyeti" kurulmuş. Sahalar, 1917 yılından itibaren, "Semen

Novgorodov"un Lâtin alfabesini kullanmaya başlamışlar. Lâtin alfabesi ancak 22 yıl kullanılmış. 1939'dan sonra ise mecburen Kiril alfabesinin kullanımına geçilmiş.

Sahalar, kullandıkları dile "Saha tıla" (Saha dili) diyorlar. Saha dili konusunda en kapsamlı araştırmayı Eduard Karloviç Pekarskiy yapmış. Pekarskiy, hazırladığı "Saha Dili Sözlüğü"ne, toplam 25 bin kelime almış. 1907-1930 yılları arasında, 13 cilt olarak basılan bu sözlükte, kelimelerin anlamlarının yanı sıra, sözlü gelenekte yaşayan folkloru ait pek çok unsura da yer verilmiş. Atatürkümüz de Saha Türklerinin dili ile ilgilenmiş ve bu 13 ciltlik sözlük, isteği üzerine 1937 yılında kendisine hediye edilmiş. Atatürkümüz de güzel Türkçemizi hazırlarken bu sözlükten çok istifade etmiş. Bizde onlar gibi

sayıyoruz. Bir, iki, üç, dört...

Yakutistan, uzak ve soğuk bir yer olması nedeniyle, Çarlık Rusyası zamanında sürgün yeri olarak tercih edilmiş. Tabii Ruslar bu bölgedeki Rus nüfusunu arttırmak istediklerinden hep göçü de teşvik etmişler. "Parmaklıksız Sürgün" adı veriliyormuş bu sürgünlere. 1917 Ekim Devrimi'nden sonra da devam etmiş sürülmeler. Çar ailesinden genç bir prensin ölümüne neden oldukları için sadece Volga kıyısındaki bir kasabadan 3 bin kişi öldürülmüş. Tabi ki, sürgünlerin birçok olumsuz yanı var. Ama, Saha Türklerinin kültürlerinin araştırılması ve değerlendirilmesi çalışmalarını doğurmuş olması gibi olumlu sonuçları da olmuş.

Lena Nehri Yaşamın Kendisidir

Baykal gölünden doğup 4400 kilometre sonra kuzey buz denizine dökülen dünyanın en uzun on birinci nehri Lena, yılda 540 kilometre küp suyu denize akıtır. Lena ve kolları tam 50 bin kilometre kare alanı kaplar.

Başka özellikleri de var bu suyun! Bir defa bin yıldır hep aynı yolu çizmektedir. Üzerinde herhangi baraj veya bir elektrik santrali yapılmamıştır, böylece ekoloji dünyanın bu bölgesinde korunmaktadır. Altmış yedi milyon yaşında olan Lena'nın suyu hala içilebilir ve kendisi dünyanın en temiz nehridir. Genişliği bazen 40 kilometre ulaşır ve bu özelliği ile Guinness dünya rekorları kitabına girmiştir.

Lena nehri kışın 210 gün donar. Üzerinde açılan yoldan trafik işler. Bu caddeye "Yakut asfaltı" derler. Lena

nehri 240 bin ufak-büyük su ile buluşur. Lena canlıdır. Onunla konuşulur. Ona ricalarda bulunulur. Oda bu gelen istekleri dinler değerlendirir. Kapitanlar Lena'yı memnun etmek için sık sık ona hediyeler atarlar. Başkent Yakutsk'un 200 kilometre güneyinde Lena nehri boyunca 80 kilometre uzanan 2,3 milyon yıl önce kırmızı kum taşından tektonik olaylar sonucu oluşmuş dik kolonlar zaman içinde sertleşiyor ve yükseklikleri 200 metreye ulaşıyor. Bunlara Lena Sütunları deniliyor. Lena ile Buotama nehri arasında kalan alan bugün milli park ilan edilmiş ve korunuyor. Elbette bu etkileyici jeolojik formasyonlar bu bölgede yaşamlarını sürdüren Şaman "halklar" için önemli bir ibadet yeri olmuş ve ölümlerini bu kırmızı dağlara gömmüşler. Rusya'da olduğu gibi, bu kentte de, insanlar sık sık saati soruyorlar. Çoğun-

da, kol saati yok. İnsan, ister istemez kıskanıyor. Zamana ve saate bu kadar bağımlı yaşayan ve her dakikası programlanmış bir insan olarak, bir yerlere yetişme stresi ve endişesi taşımadan yaşamının ne kadar güzel olabileceğini düşünüyorum. Bir de aklıma Borges geliyor. Hani, ne için yazdığını soranlara, "Zamanın akışını yumuşatmak için yazıyorum." demişti ya; bu büyük yazar, Yakutistan'da yaşamış olsa ne derdi, kim bilir? Yakutistan'da "soğuk" her şeye hakimdir. Rüzgarın "kral" olup güneşin ancak zaman zaman müdahale ettiği, genellikle güneş amcanın uzaktan olayları seyrettiği bir ülke burası. Yazın ise bu coğrafyada güneş batmaz. Bulutların üstünde kızıl, mavi mor dalgalar yayarak uzun süre direnir. Gece henüz siyah giysilere bürünmeden tekrar mavi, sarı ve kızıl kıyafetlerle Yakut semalarında tekrar yükselmeye başlar.

Grandeur®
Non Stick Process
Amacı aynı, ruhu farklı...
Same goal, different soul...

Savaşan Emaye ve Soba Sanayii Ltd.Şti.
Tatlıcak Mah. Taştepe Sk. No: 50 Karatay - Konya / Türkiye
Tel : +90.332 334 05 50 (pbx) Fax : +90.332 334 05 60
www.savasan.com savasan@savasan.com

TÜTÜN (BİR NEFESLİK HAZ)

Yazı ve Fotoğraflar: Dr Enver Uzun

XIX. Yüzyılın ikinci yarısında Anadolu'da tütün tarımının gelişme gösterdiği Yorgunluğun giderilmeye çalışılması ya da kederli anların dağıtılması adına demlenen tavşankanı çayın yanında vazgeçilmez bir tutku olan tütün içimi yerel ve milli ekonomi adına ciddi bir ürün olarak dikkati çeker. Zamanla da onun dünyanın hangi coğrafyalarını mekân tuttuğunu meraklanmadan edemezsiniz. Bu merak sizleri Bulgaristan hatta Küba'ya kadar

hayali bir yolculuğa çıkarır. Bu seyahati yurt içerisinde gerçekleştirmek istediğinizde, Bitlis, Samsun ve Trabzon'a gelip çıkarsınız.

Tarihsel yolculuğa tütün ile çıkmaya niyet ederseniz sizleri değişik mekânlara, hatta eski gelin sandıklarına kadar getirip çıkarır. Eskiden Akçaabat'a özgü olan meşhur bül-bül tütünü diye adlanan tütün yapraklarının güzel kokusu nedeniyle gelinlerin çeyiz sandıklarına güzel

kokması için konulduğunu duyunca şaşırırsınız. Böylece kolonya ile ilgisini daha iyi kavrsınız. Bu ilginç gezinti sonucunda Karadeniz insanının ciddi anlamda emek verdiği bir bitki olan tütünün mazi siyle de meraklanırsınız. Onu bir Çin Seddi'nin arkasında bir Rusya'nın Kırım –Azak havzasında görürsünüz. 1916 Rus işgali sonrasında tütün fidesi almak için gözü kara insanların kırım sahillerine küreklere asıldıkları bilgisi karşısında heyecanlanırsınız. Karıştırırsınız seyyahların not defterinde bulursunuz onu. Bijiskiyan'ın seyahat notlarında 1817-1819 yıllarında Akçaabat (Polathane) taraflarında pek çok tütün tarlalarını gördüğünü ve yetiştirilen tütünlerin İstanbul ve Rusya'ya gönderildiğini kaydeder. Trabzon'daki ilk tütün tarımının Sera

Deresi'nde yapıldığı ancak kesin olarak hangi tarihte olduğu bilinmese de yörede 1800'lü yıllarda tütün ekimi yapıldığı büyük bir olasılık olarak görülmektedir. Akçaabat'ta yetiştirilen tütünler kalitesi ve altın sarısı rengiyle dikkati çeker. Yörede "bahçe", "köy tütünü" ve "bül-bül" adı verilen üç tür tütün yetiştirilmiştir. Bahçe tütünlerinin yaprakları daha koyu yeşil, Trabzon tütününün yaprakları ise açık renkte olur. Tütünler boylarına göre "dip yaprağı", "alt yaprağı", "doruk" gibi adlar altında üç ayrı şekilde tasnif edilir. Tütün tarımı oldukça meşakkatli bir iş olsa da söz eskiden en karlı tarım ürünü olduğundan tütün tarımı diğer tarım ürünlerine göre daha rağbet görmekteydi. Tütün ekimi için genelde inek gübresi kullanılsa da uzun bir süre gübre gereksinimi

hamsi ile karşılanmış olduğu karşı-sında duyanlar şaşırır.

Hamamizade İhsan hamsinin gübre olarak kullanışıyla ilgili şu bilgileri kaydetmektedir: “

“Tarlaya vurmak için hamsi alanlar hamsicilerle pazarlık ederler. Tartının kolay ve külfetsiz olması için bir gaz tenekesi ölçü tutulur. 14-15 kg. gelen tenekeler sayısal olarak toplanarak okkaya çevrilir.

İki fiç ya da iki sepet (16-20) batman hamsi öbekler halinde yere dökülerek öylece bırakılır. Bir dönüm: 1600 arşın kare yüzölçümündeki yere 20-40 batman hamsi dökülebilir, ancak bu toprağın yeteneğine ve yersel şartlarına göre değişebilir.

Hamsi tarlaya şu şekilde atılır: Rençber kollarını sıvar, paçalarını çeker ve tarladaki hamsi yığınlarının başına geçer. Hamsileri avuçlayarak tarlaya atar. Bu daha çok hamsinin bol

olduğunda yapılır. Eğer daha hesaplı şekilde serpmek istenirse sepete doldurduğu hamsileri tıpkı mısır eker gibi eliyle tarlaya serpiştirir. Sonra bir süre kurumaya terk edilen hamsi bel ile toprak altüst edilerek hamsi yirmi santimetre kadar toprak altına gömülür ve bir buçuk ay (45 gün) bu şekilde bırakılarak toprağa karışması sağlanır.”

Tütün ekilecek tarlalar bir top dikenden oluşturulan “taban” adı verilen ilkel düzleme aracıyla düzlenir. Bunun için bir miktar diken toplanarak bir paket haline getirilerek üzerine dağılmaması için ağaç bağlanır. Bazen ağırlık oluşturmak için bu düzenek üzerine taşta konuyordu. “Taban çekme” adlanan bu işlem bireysel olarak gerçekleştirilirdi.

Tütünler yetişkin hale gelince tohum kaçmaması için tepe kısmı koparılır. Yan taraftaki eşkinler (filizler)

de koparılır. Buna “tepe kesme” ve “filiz kırma” adı verilir. Tepe kesmenin ardından kısa bir süre sonra tütün hasadı başlar. Önce tütünlerin alt kısımlarındaki yapraklar koparılır ki buna “alt yaprağı alma” adı verilir. Daha sonra da üst yapraklar koparılır. Ve nihayetinde de “doruk tütünü” adı verilen en uç kısımlardaki yapraklar alınır.

Kıyılacak tütünler ağır bir tahta baskı altında en az altı ay kadar saklandıktan sonra kıydırılarak bir süre havalandırılır, kullanılmamış bir küp içerisine konduktan sonra küpün ağzı bir deriyle bağlanır ve bu tütün bir yıl saklandıktan sonra Sera Deresi’nde “Bülbül” adı verilen tütünle karıştırılarak tüketilirdi.

Tütün üreticinin göz nuru, gelinlerin çeyizi, evlerin bereketi geleceğin huzur ve umut kaynağı olarak diğer

tarım ürünlerine biraz da yukardan bakar. Elleri siyahlatan zifir (kir) ve yorgunluğun giderilmesi tütün satımını bekler. Bir heyecan ve sevinçle taşınır tütün balyaları satış için Tekelin alım yerlerine.

Parlar üreticilerin gözleri tütün damında vagonlara sıra sıra dizilmiş tütün çileleri gibi. Yeniden yaşama zevk katar deste deste banknotlar tütünün gölgesinde. Zenneleşmek adına ince teller halinde kıyılır keskin bıçaklar altında. Ardından sarılır ince kâğıtlara özenle ince rulolar halinde. Artık pek çok tarım ürünü gibi tütünde yavaş yavaş yok olmaktadır. Alternatifi olmayan bu tarım ürünü de ne yazık ki en çok üretilen Akçaabat’ta artık yetiştirilmiyor. Tütün damları hüznle çöküyor bir bir koca devler misali sessiz sedasız.

Arkada gelin ve kızların dudakları

arasında ya da kemençenin kıvrak ritminde hasret sembolü olarak manilerle yaşatılır tütün.

Oykidi hasan Ağa
Atma beni vurursun
Tabakamda tütün az
Sağa diyırım sağa
Kız kolların kurusun.
Geçti bahar, geldi yaz
O senun tabakandan
Tütünlük bahçesinde
İmam kolun kırılısın
Bir sigara sar başa.
Arar beni bulursun.
Güzeli güzele yaz.

Editör’ün Notu:Tabi ki Tütün’ün her türlü kullanımını onaylamıyoruz.

AZ BİLİNER HOLLANDALI: SCHEVENİNGEN

Yazı:ali Sami Palaz
Fotograf: Vehbi Kuzu

Scheveningen, Atlantik okyanusu kıyısında şirin bir Hollanda kasabası. Tipik sahil bölgelerinde ne varsa (güneş hariç) burada da var. Tüm Hollanda da ve hatta Avrupa da olduğu gibi burada da güneş, yazın bile yüzünü bin bir naz ile gösteriyor. Scheveningen Hollanda'nın az bilinen yerlerinden biri olsa da, buranın nefis balık restoranlarının namını bilenlerin uğrak noktası olmuş.

Benim buraya geliş sebebimde küçük bir balık restoranı olan Atlantik balık restoranında Lek-

kerbek yemek . Lekkerbek: mevsimine göre değişik balıklardan hazırlanan, kılıcığından ayrılmış balığın,süt, su, un ve çeşitli baharatlar ile yoğrulup,yağda kızartılmasıyla hazırlanan nefis bir balık yemeği. Yanında değişik soslarla servis edilen Lekkerbek'i yemek için onca yolu kat etmeye değer. Dış hamur ile kaplanmış balığı afiyetle yiyorum.

Etrafımdakilerin daha çok Haring balığı yemeyi tercih etmesi beni şaşırtmıyor. Tüm Hollanda da

fenomen olmuş Haring sezonunu kraliçe tarafından 08.06.2010 da açıldı. Sezon açılışında Haring yeme yarışmasında aşırı Haring yemekten birkaç kişinin hastanelik olduğunu duyuyorum. Restorandan çıkıp sahil boyu uzanan caddede yürüyorum. Solumda Atlantik okyanusu ve okyanusta sörf yapanlar, plaj, restoranlar, cafeler. Sağımda denize çekilmiş set ve o setin ardından görülen oteller evler. Kulağıma onlarca davulun sesi geliyor. Yaklaştığımda görüyorum ki Hollandalılar ve turistlerden oluşan bir gurup Afrika'ya özgü davul çalıyorlar. Öğreniyorum ki burası bir 'Terapi cafe'ymiş. Bende bir davul alıp dalıyorum aralarına, başlıyorum terapiye. Bana iyi geliyor ama grubun diğer üyelerine iyi geldiğini sanmıyorum. Burada sadece müzik terapisi yapılmıyor. Resim ve el işi terapileri de yanımızda devam edi-

yor. Biraz ileride Museum Beelden aan Zee scheveningen görüyorum. Görmemek ne mümkün Müzenin girişinde bronzdan yapılmış dev bir heykel Haring yiyor. Ayrıca onlarca tematik heykelcikte müze'nin girişine yerleştirilmiş. Yani bildiğin karikatürlük olaylar bronz heykelcikler vasıtası ile canlandırılmış. Birinde dar ağacında boğazında ip ile bir mahkum, hüküm kağıdını gardiyanın elinden çekiyor. Diğerinde üç beş fare bir aslanı yakalamış o tasvir ediliyor. Nasıl geçtiğini fark edemediğim zaman günü akşama çevirirken, rengi kahverengiye kaçan Atlantik okyanusunun üzerine güneşin kızılığ vuruyor.

KONAKLAMA

Hollanda'nın en gözde otelleri Scheveningen'de bulunur. Pansiyondan, Beş yıldızlı otellere kadar çok seçenekli konaklama imkanınız var. Ayrıca Scveningen'in Den haag'a (Lahey) 5 km mesafede olması konaklama açısından avantaj sağlar. Den haag da daha uygun konaklama imkanınız olabilir. Fiyat aralığı : 25 Euro ila 200 Euro arası (Gecelik)

YEMEK

Balık ve Fast Food tan başka pek fazla seçenek yok diyebiliriz. Ama balık çeşitlerini gördükten sonrada başka bir şey yemek isteyeceğinizi sanmayın. Fiyatlar verilen hizmete göre oldukça uygun diyebiliriz. Porsiyonlar doyurucu ve (Yediğiniz yere göre) 10 Euro ile 50 Euro arası.

HARING BALIĞI

Neredeyse Hollanda'nın milli yemeği haline gelmiş Haring (Ringa)Balığını özetle şöyle tarif edebiliriz. Yağsız edilen balık yakalandıktan sonra bol tuz ile fiçılara salamura edilir. Her sene Haziran ayının ilk haftasında Kraiçe tarafından sezon açılışı yapılır ve ilk fiçı açık artırmayla satılır. Bir sezon önce salamura edilen balıklar, Hollanda'nın dört bir köşesinde, balıkçı dükkanlarında, restoranlarda ve sokak arabalarında bulunabilir ve isteğe göre ekmek arası, soğan ve tatlı turşu ile servis yapılır. Üzerine doğranmış soğanı serpererek çiğ olarak yemek daha çok tercih ediliyor. Kraliçe tarafından Haziran ayının ilk haftasında yapılan sezon açılışı bazen balığın yağsız olması nedeniyle, iki hafta kadar ertelenebiliyormuş. Bu yıl 08.06.2010 da sezon açıldı.

SOMON'U BİR DE BÖYLE DENEYİN

Dedeman Otel Mutfak Şefi Ali Murat Dikmen ve ekibinden...

HAŞHAŞLI SOMON MADALYON

4 KİŞİLİK

MALZEMELER

SOMON	2 parça	640 GR
AYÇİÇEK YAĞI		120 GR
TUZ		10 GR
YUMURTA		1 ADET
TOZ ŞEKER		5 GR
HAŞHAŞ		80 GR
BEYAZ BİBER		5 GR

YAPILIŞI

Somon parçaları tuz ,beyaz biber,toz şeker ile tatlandırılır.Yumurtayı çırpıp somonların tek tarafını yumurtaya batırılır. Aynı tarafın haşhaş ile tamamen kaplanır. Teflon tavaya ayçiçek yağı ilave edip yağ kızdıktan sonra somonların haşhaşlı tarafını önce kızartılır, daha sonra önceden hazırlanan 180 derece fırında 8 dakika pişirilir.

MEŞ PATATES

MALZEMESİ

PATATES	480 GR
TEREYAGI	60 GR
TUZ	5 GR
BEYAZ BİBER	3 GR
KURU SOGAN	120 GR
TAZE ADA ÇAYI 2	0 GR

YAPILIŞI

Soyulmuş patatesler suda haşlanır, daha sonra süzgeç ile suyu süzülerek derin bir kaba koyulur. Tereyağı , tuz, beyaz biber, ince doğranmış soğan ayrı bir tavada pembeleşinceye kadar kısık ateşte sotelenir. Daha sonra soğan ve ince doğranmış ada çayı ilave edilir. Çırpma teli yardımıyla püre haline gelinceye kadar karıştırılır.

SOTE İSPANAK MALZEMESİ

TAZE İSPANAK	400
TERE YAĞI	60 GR
KURU SOĞAN	80 GR
SARIMSAK	6 GR
NUSGAT CEVİZİ	2 GR rendelenmiş
TUZ	10 GR
BEYAZ BİBER	5 GR

YAPILIŞI

Ispanaklar suda haşlanır ve suyu sıkılarak, bıçak yardımıyla doğranır.

Soğan ve sarımsak ince doğranıp, tere yağını ilave edilen tavada pembeleşinceye kadar sotelenir. Ispanak ilave edilip, kavurulur. Daha sonra tuz, beyaz biber, nuskat cevizi ilave edilir.

KREM SOS

MALZEMESİ

TEREYEĞİ	40 GR küp doğranmış
SÜT KREMASI	80GR

LİMONSUYU	30 GR
TUZ	3 GR
BEYAZ BİBER	2 GR
KAPARI ÇİÇEĞİ	8 GR

YAPILIŞI

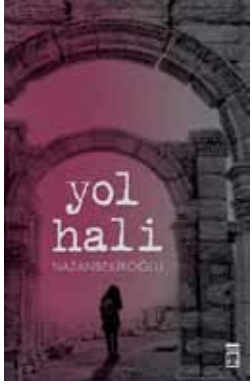
Limon suyu bir tavanın içine koyup üçte biri kalana kadar kısık ateşte kaynatılır ve krema ilave edilerek kaynatmaya devam edilir. Kaynayan mazeme yüzde ellisi kalana kadar kısık ateşte kaynatılır. Ocaktan alınan malzeme çırpma teli ile karıştırılarak, küçük küp şeklinde doğradığımız tere yağı ilave edilir. Tuz ve beyaz biber, Kapari çiçeğini de ilave ettikten sonra sosumuz hazırdir.

SERVİS AŞAMASI

KİRAZ DOMATES	80 GR
ROKA	1 AD
DERE OTU	1 AD

Pişirmiş olduğumuz meş patates ispanağı ve somonları tabağa koyduktan sonra, çeri domatesi, dereotu ve roka koyup etrafına krem sosu ilave edilerek servis edilir.

YOL HALİ - NAZAN BEKİROĞLU

"İncire, zeytine, Sina Dağı'na ve o emin beldeye and olsun ki" acısı, uyurken yüzünden okunanlarla birlikte çıktım bu yolculuğa. Evimin bacasının alev aldığı, çeşmelerininse Kerbelâ kestiği bir düştten sonra düştüm bu yola. Pasaportumda boş yer kalmadı ey şehir. Mevlâna'nın bir Şems kaybettiği Şam sokaklarından geçtim. Ölümünde bile mağrur Selâhaddin'in, kılıcının gölgesinde uyuyan Halid Bin Velid'in, Muhyiddin İbn Arabî'nin, sırrını tutamayan sır kâtibinin ihanetine uğramış Son Padişah'ın türbelerinden geçerek çıktığım yolculuğun sonunda sana geldim. Cehennemle cennet burada yer değiştirirken. Elini sok koynuna, ihtimal beyaz çıkar. Burası Lût Gölü karşısı Mesra. İkisi. Nasıl da kıyı kıyıya. Bu kitap bir yolculuk öyküsü... Nazan Bekiroğlu İran, Suriye, Mısır güzergâhı üzerinde okuyucusuyla birlikte seyahat ediyor, anlatıyor, hissettiriyor.

İSTANBUL'UN 100 MÜCEVHERİ VE SANATÇILARI

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. yayınları tarafından çıkan kitap, İstanbul'un 100 leri serisinin 39. kitabı.

Mücevher ve değerli taş uzmanı Aylin Gözen tarafından hazırlanan "İstanbul'un 100 Mücevheri ve Sanatçısı" isimli eserde, uzun süreden beri İstanbul'da sergilenen, şehirle özdeşleşmiş mücevherlere ve mücevher sanatçılarına yer verilmiş. Kaşıkçı Elması'ndan Hürrem Sultan'ın Kanuni Sultan Süleyman'la yaşadığı aşktan esinlenerek tasarlanan Hürrem'in Gözyaşları'na kadar İstanbul'un en gözde mücevherlerine yer verilen eserin yayın danışmanlığını Prof. Dr. İskender Pala, Metin Celal, Adnan Özer, Ahmet Kot ve Ömer Faruk Şerifoğlu yapmış.

Yaklaşık iki yıl süren titiz bir araştırma ve çalışmanın ürünü olan kitapta, Bizans ve Osmanlı medeniyetlerine ait değerli ziynet eşyaları, savaşlarda kullanılan zırhlar ve muhtelif eşyalardan oluşan İstanbul'un antika mücevherleri, şehirden esinlenerek hazırlanmış takı koleksiyonları (özel ve seri üretim), İstanbullu sadekârların (mücevher ustası) ürettikleri mücevherler ve mücevher tasarımcıları yer alıyor. Kitabın sonunda mücevher yapımında kullanılan değerli taşların anlatıldığı bir sözlük de bulunuyor

Benim Kentim / British Council 2011

Benim Kentim Kitabı, Anadolu Kültür ve Platform Garanti Modern Sanat Merkeziyle işbirliği içinde British Council tarafından tasarlanan ve uygulanan Benim Kentim projesinin son yayını. Kitap Türkçe ve İngilizce dillerinde basıldı. Benim Kentim projesi, beş proje kentinin kamusal alanlarında gerçekleşen projeleri ve Avrupa'nın altı farklı kentinde eşzamanlı olarak düzenlenen konuk sanatçı programı ve eğitim programını içeriyor. Sanatçıların bu kentlerdeki araştırma etkinlikleri ve kentlerle kurdukları ilişkiler, projelerin en önemli yönlerini oluşturuyor. Kitap, bu süreçleri ve projenin yarattığı çok boyutlu deneyimi görünür kılmak amacıyla yazılmış. Beş farklı kentte projelerini tamamlayan sanatçılar ve Avrupa'daki konuk sanatçı programına katılan altı sanatçı, Benim Kentim deneyimlerini anlatıyor kitapta. Proje için bu sanatçıları seçen küratörler tarafından yazılan makaleler, sanatçıların Benim Kentim projesi için yaptıkları eserler ile daha önceki eserleri arasındaki bağları irdeliyor. Eğitim programını tasarlayan ve uygulayan Pace Çocuk Sanat Merkezi katılımcı kentlerde edinilen farklı bir deneyim alanı hakkında yorum yaparken, Nuran Bayer'in yapım ekibiyle birlikte TRT işbirliğiyle yapıp yönettiği belgesel ise projenin daha geniş bir kesime ulaşmasına katkı sağladı. Benim Kentim kitabını edinmek için arts.info@britishcouncil.org.tr adresine email gönderebilirsiniz.

Markanız Ne Kadar Değerli?

...biz de öyle düşünmüştük!

TÜM MASA ÜSTÜ YAYINCILIK
PROFESYONEL FOTOĞRAFÇILIK
KURUMSAL KİMLİK
GRAFİK-TASARIM HİZMETLERİMİZLE
MARKANIZA DEĞER KATARIZ!

Değer Medya İletişim Ltd. Şti.
İstanbul Cad. No.2 Palms Residence D.4 Göktürk / İSTANBUL
Tel-Faks: 0212.322 90 70 bilgi@degervediya.com

matbaa